

**Pojedinačni finansijski
izvještaji za godinu koja se
završava na dan 31.
decembra 2023. godine i
Izvještaj nezavisnog
revizora**

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

Odgovornost rukovodstva i Uprave Društva za pripremu i odobravanje pojedinačnih finansijskih izvještaja	3
Izvještaj nezavisnog revizora	1
Pojedinačni bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2023. godine	5
Pojedinačni bilans stanja na dan 31.12.2023. godine	6
Pojedinačni bilans tokova gotovine za period 01.01 - 31.12.2023. godine	7
Pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01 - 31.12.2023. godine	8
1. Osnovni podaci o društvu	9
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja	12
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	13
4. Značajne računovodstvene procjene	30
5. Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesije neživotnih osiguranja	32
6. Drugi poslovni prihodi	32
7. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalni doprinosi	33
8. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	33
9. Troškovi sprovođenja osiguranja	34
10. Finansijski prihodi	35
11. Ostali prihodi	35
12. Ostali rashodi	35
13. Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	36
14. Zarada po akciji	36
15. Nekretnine, postrojenja i oprema	37
15.1 Imovina sa pravom korištenja	38
15.2 Investicione nekretnine	39
16. Dugoročni finansijski plasmani	40
17. Potraživanja po osnovu premije	42
18. Ostala potraživanja	43
19. Kratkoročni finansijski plasmani	45
20. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	46
21. Aktivna vremenska razgraničenja	46
22. Kapital	47
23. Dugoročna rezervisanja	49
24. Dugoročne obaveze	50
25. Kratkoročne obaveze	50
26. Prenosne premije	51
27. Rezervisanja za štete	52
28. Pasivna vremenska razgraničenja	53
29. Porez na dobitak	54
30. Vanbilansna evidencija	55
31. Transakcije sa povezanim pravnim licima	55
32. Upravljanje rizicima osiguranja	59
33. Upravljanje finansijskim rizicima	62
34. Sudski sporovi	70
35. Poreski propisi	70
36. Mišljenje ovlaštenog aktuara	70
37. Događaji nakon datuma izvještavanja	71
38. Usaglašenost sa propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske	71

Odgovornost rukovodstva i Uprave Društva za pripremu i odobravanje pojedinačnih finansijskih izvještaja

Rukovodstvo Društva dužno je pripremiti pojedinačne finansijske izvještaje, koji daju objektivno i istinito prikaz finansijskog položaja Društva, te rezultate njegovog poslovanja i gotovinskog toka u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremu pojedinačnih finansijskih izvještaja. Rukovodstvo i Upravni odbor imaju opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su im u razumnoj mjeri dostupni kako bi im omogućili očuvanje imovine Društva, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Rukovodstvo je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu pojedinačnih finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja.

Rukovodstvo je dužno podnijeti na usvajanje Upravnom odboru godišnji izvještaj Društva zajedno sa pojedinačnim finansijskim izvještajima, nakon čega Upravni odbor usvaja iste.

Pojedinačni finansijski izvještaji za godinu koja se završavenu 31. decembra 2023. godine na stranama 5. do 72. su odobreni od strane Uprave na dan 27.02.2024. godine, potvrđujući ovo, potpisuje:

Za i u ime Uprave:

Direktor Društva

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Akcionarima Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja Dunav osiguranje a.d. Banja Luka (u daljnjem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine, pojedinačni bilans uspjeha, pojedinačni izvještaj o promjenama u kapitalu i pojedinačni bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz pojedinačni finansijske izvještaje koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, pojedinačni finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno u svim materijalno značajnim aspektima, pojedinačni finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2023. godine, pojedinačne rezultate njegovog poslovanja i pojedinačne tokove gotovine za godinu koja je završila na taj dan, u skladu s računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj i relevantnim propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društva za osiguranje.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije: Rezervisanja za štete (napomena 27)	Revizijski pristup
<p>Rezervisanja za štete u ukupnom iznosu od 9.988.734 KM na dan 31. decembra 2023. godine se sastoje iz: rezervisanja za prijavljene štete, rezervisanja za rentne štete, rezervisanja za štete koje su nastale i nisu prijavljene do kraja obračunskog perioda, rezervisanja za indirektno troškove, rezervisanja za udjele u štetama reosiguranja, rezervisanja za udjele u štetama saosiguranja</p> <p>Rezervisanja za nastale neprijavljene štete se baziraju na obračunima koje se rade za svaku vrstu osiguranja posebno.</p> <p>U obračunu rezervi za nastale neprijavljene štete (IBNR) korištena je metoda ulančanih ljestvica (poznata i kao Chain Ladder ili CL metoda) za procjenu ukupnog iznosa konačnih šteta. Metoda je opšte priznata i prihvaćena aktuarska metoda, a njena primjena je definisana u članu 14. Pravilnika o tehničkim rezervama Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Pravilnik) (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 116/06).</p> <p>Uprava provjerava rezervisanja za štete, ulazne pretpostavke za modele i odgovorni su za imenovanje ovlaštenog nezavisnog aktuara koji ima zadatak pregledati procijenjena rezervisanja kako bi se osiguralo da su adekvatna.</p> <p>Rezervisanje za štete je odabrano kao ključno pitanje iz razloga što postoji rizik da Društvo nije adekvatno izvršilo obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete, kao i za ostale štete za koje se vrši rezervisanje.</p>	<p>Naše revizorske procedure uključivale su sljedeće, uključujući i korištenje aktuarskih stručnjaka</p> <ul style="list-style-type: none">- testiranje operativne efikasnosti identifikovanih internih kontrola i druge revizijske postupke koje uključuju sljedeće:-procjenu ključnih internih kontrola nad procesom obrade prijavljenih šteta;- detaljno testiranje dokumentacije o štetnim događajima na osnovu kojih je Društvo izvršilo rezervisanja za nastale prijavljene štete;- procjena adekvatnosti dizajna i provjera implementacije identifikovanih internih kontrola relevantnih za izračun rezervisanja za nastale, a ne prijavljene štete;- na bazi uzorka ponovni izračun rezervi za nastale, a neprijavljene štete;- procjenu da li su evidentirane tehničke rezerve u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu ovu oblast i finansijsko izvještavanje društava za osiguranje;- Uporedili smo aktuarske metode i pretpostavke koje koristi Uprava s podacima unutar tržišta osiguranja i sa priznatim aktuarskim procedurama. <p>Naše procedure uključuju pregled pretpostavki koje je koristio ovlašćeni aktuar Društva provjeru ulaznih podataka za obračun IBNR, razumijevanje donesenih zaključaka, te ocjenu konzistentnosti korištene metodologije.</p> <p>Ocijenili smo adekvatnost objelodanivanja navedenih rezervisanja u pojedinačnim finansijskim izvještajima i utvrdili smo da su primjerena.</p>

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnji izvještaj o poslovanju Društva za periodu od 01.01.-31.12.2023. godine, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo gore navedene ostale informacije i, u provođenju toga, da razmotrimo jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, na osnovu posla koji smo obavili na ostalim informacijama, zaključimo da postoji značajan pogrešan prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da objavimo tu činjenicu. U ovom pogledu nemamo nikakve značajne činjenice koje smatramo prigodnim za objavu.

Dalje, Društvo je u skladu sa zahtjevima Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulator) sastavilo izvještaje za potrebe Regulatora na dan 31. decembra 2023. godine koji će biti predmet posebnog pregleda revizora i na osnovu kojeg će se izdati poseban izvještaj.

Odgovornost rukovodstva za pojedinačne finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje pojedinačnih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje pojedinačnih finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju pojedinačnih finansijskih izvještaja, Rukovodstvo Društva je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Lica ovlašćena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li pojedinačni finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza pojedinačnih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola;

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u pojedinačnim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li pojedinačni finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 22 april 2024. godine

Isidora Džombić,
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Pojedinačni bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2023. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2023. u KM	2022. u KM
Poslovni prihodi i rashodi			
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesije neživotnih osiguranja	5	29.589.669	27.635.245
Drugi poslovni prihodi	6	3.636.155	2.709.183
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalni doprinosi	7	(715.567)	(697.922)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	8	(17.748.072)	(17.520.916)
Troškovi sprovođenja osiguranja	9	(15.079.944)	(13.438.093)
Poslovni dobitak		(317.759)	(1.312.503)
Finansijski prihodi	10	453.910	359.591
Finansijski rashodi		(148.638)	(138.790)
		305.272	220.801
Ostali prihodi	11	745.776	658.681
Ostali rashodi	12	(906.055)	(544.318)
		(160.279)	114.363
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	13	337.778	1.086.365
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		(6.638)	(5.106)
Prihod po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		-	7.394
Rashod po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		(724)	(9.913)
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	29	157.650	101.401
Poreski rashodi perioda		(13.506)	(14.608)
Odloženi poreski rashodi perioda		(12.056)	(7.669)
NETO DOBITAK/ (GUBITAK) PERIODA		132.088	79.124
Dobici utvrđeni direktno u kapitalu		204.215	32.430
Gubici utvrđeni direktno u kapitalu		(91.877)	(85.509)
NETO REZULTAT PO OSNOVU OSTALIH DOBITAKA/ (GUBITAKA) U PERIODU		112.338	(53.079)
UKUPAN NETO DOBITAK/ (GUBITAK) U OBRAČUNSKOM PERIODU		244.426	26.045
ZARADA PO AKCIJI	14	0,86	0,52

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

Lice ovlašteno za zastupanje Društva

Lice sa licencom

Pojedinačni bilans stanja na dan 31.12.2023. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	15	67.360	15.818
Nekretnine, postrojenja, oprema, avansi za investicione nekretnine i oprema u pripremi	15	4.540.954	4.354.671
Imovina sa pravom korištenja	15.1	536.337	800.852
Investicione nekretnine	15.2	9.640.739	6.870.029
Dugoročni finansijski plasmani	16	13.642.586	14.893.431
		28.427.976	26.934.801
Tekuća imovina			
Potraživanja po osnovu premije	17	3.244.512	2.882.970
Ostala potraživanja	18	1.196.384	1.153.850
Kratkoročni finansijski plasmani	19	3.310.669	3.367.517
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	20	2.492.236	2.569.919
Aktivna vremenska razgraničenja	21	5.535.514	5.761.139
		15.779.315	15.735.395
POSLOVNA AKTIVA		44.207.291	42.670.196
Vanbilasna aktiva	30	184.453	3.322
UKUPNA AKTIVA		44.391.744	42.673.518
Kapital	22		
Akcijski kapital		15.341.300	15.341.300
Emisioni gubitak		(3.928.258)	(4.007.383)
Zakonske rezerve		15.215	15.215
Revalorizacione rezerve		1.047.334	1.047.334
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		572.701	368.486
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(363.272)	(271.394)
Neraspoređeni dobitak tekuće godine		132.088	79.124
		12.817.108	12.572.682
Dugoročna rezervisanja	23	73.501	64.645
Dugoročne obaveze	24	764.863	828.164
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne obaveze	25	4.131.213	4.489.168
Prenosne premije	26	16.297.482	15.197.321
Rezervisanje za štete	27	9.988.734	9.219.073
Pasivna vremenska razgraničenja	28	134.390	299.143
		30.551.819	29.204.705
UKUPNA POSLOVNA PASIVA		44.207.291	42.670.196
Vanbilasna pasiva	30	184.453	3.322
UKUPNA PASIVA		44.391.744	42.673.518

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

Pojedinačni bilans tokova gotovine za period 01.01 - 31.12.2023. godine

	31.12.2023.	31.12.2022.
	u KM	u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljenih avansi	30.270.788	28.502.548
Prilivi od učešća u naknadi štete	1.664.106	813.771
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	2.791.670	2.020.345
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja i dati avansi	(13.097.977)	(12.814.724)
Odlivi po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	(3.999.850)	(3.348.760)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(4.544.360)	(4.274.683)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	(5.140.104)	(4.739.311)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(14.630)	(81.752)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(7.081.974)	(5.911.352)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	847.669	166.082
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	4.750.000	3.500.000
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	156.377	309.030
Prilivi po osnovu kamata	327.649	292.150
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	358.755	256.613
Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	(820.000)	(2.109.918)
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, NPO, investicionih nekretnina	(2.901.683)	(456.446)
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	(2.847.526)	(1.648.236)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(976.428)	143.193
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	128.018	96.033
Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	(76.942)	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	51.076	96.033
NETO PRILIV/(ODLIV) GOTOVINE	(77.683)	405.308
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	2.569.919	2.164.611
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	2.492.236	2.569.919

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

Pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01 - 31.12.2023. godine

	Akcijski kapital	Emisioni gubitak	Zakonske rezerve	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobitci/ (gubici)	Akumulirani dobitak/(gubitak)	Ukupno
<i>u KM</i>							
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.2022	15.341.300	(4.034.300)	15.215	187.962	150.170	26.917	11.687.264
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	-	-	859.372	-	-	859.372
Nerealizovani dobitci/ (gubici) po osnovu finansijskih sredstava za prodaju	-	-	-	-	(53.078)	-	(53.078)
Neto dobitci/ (gubici) perioda iskazani u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	79.124	79.124
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokrće gubitka	-	26.917	-	-	-	(26.917)	-
Stanje na dan 31.12.2022. godine	15.341.300	(4.007.383)	15.215	1.047.334	97.092	79.124	12.572.682
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-
Nerealizovani dobitci/ (gubici) po osnovu finansijskih sredstava za prodaju	-	-	-	-	112.338	-	112.338
Neto dobitci/ (gubici) perioda iskazani u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	132.088	132.088
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokrće gubitka	-	79.124	-	-	-	(79.124)	-
Stanje na dan 31.12.2023. godine	15.341.300	(3.928.258)	15.215	1.047.334	209.429	132.088	12.817.108

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

1. Osnovni podaci o društvu

Dioničko društvo za osiguranje "Kosig osiguranje" d.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") osnovano je kao dioničko društvo za obavljanje poslova osiguranja imovine i lica "Kosig" d.d. Banja Luka 18. decembra 1991. godine.

Dana 30. jula 1993. godine dolazi do pristupanja novih osnivača i povećanja osnivačkog kapitala, a jedan od osnivača je „Dunav“ d.d. Beograd.

Na osnovu sudskog Rješenja U/I-266/98 od dana 25. marta 1998. godine dolazi do promjene naziva i to iz „Kosig osiguranje“ d.d. Banja Luka u „Kosig Dunav osiguranje“ d.d. Banja Luka.

Na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o izdavanju dozvole za rad broj 04-3597/08 od 05. juna 2002. godine o organizovanju Društva, u skladu sa Zakonom o osiguranju imovine i lica Društvo mijenja naziv u Akcionarsko društvo za osiguranje „Kosig Dunav osiguranje“ Banja Luka. Promjena naziva Društva upisana je u registar Osnovnog suda Rješenjem broj U/I-1603/2002 od 07. oktobra 2002. godine.

Na sjednici skupštine akcionara „Kosig Dunav osiguranja“ od 11. juna 2010. godine izglasana je odluka o izmjeni naziva. Novi naziv Društva je Akcionarsko društvo za osiguranje „Dunav osiguranje“ Banja Luka, odnosno „Dunav osiguranje“ a.d. Banja Luka. Promjena naziva Društva upisana je u registar Osnovnog suda Rješenjem broj 071-0-Per-0-10000996 dana 23. jula 2010. godine.

U toku 2010. godine Društvo je osnovalo zavisno pravno lice „Dunav auto“ d.o.o. Banja Luka (100% učešće), na osnovu odluke broj 1526/2010. od dana 10.08.2010. godine. „Dunav auto“ d.o.o. spada u najmlađeg člana Dunav grupacije, a registrovano je za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- prodaja i održavanje motornih vozila,
- prodaja dijelova i pribora za motorna vozila,
- tehničko ispitivanje i analiza (tehnički pregled vozila).

Osnivanje zavisnog društva „Dunav auto“ d.o.o. upisano je u registar Osnovnog suda Rješenjem broj 057-0-Reg-10-001293 dana 18.08.2010. godine u Banjoj Luci.

U cilju sticanja dobiti, Društvo obavlja djelatnost koju čine sljedeći poslovi osiguranja za koje je Društvo dobilo dozvolu od Agencije za osiguranje Republike Srpske:

- Poslovi neživotnih osiguranja, i to: osiguranje od posljedica nezgode, dobrovoljno zdravstveno osiguranje, osiguranje motornih vozila, osiguranje šinskih vozila, osiguranje vazduhoplova, osiguranje plovnih objekata, osiguranje robe u prevozu, osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti, ostala osiguranja imovine, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata, osiguranje od opšte odgovornosti za štetu koje pokriva ostale vrste odgovornosti, osiguranje kredita, osiguranje jemstva, osiguranje finansijskih gubitaka, osiguranje troškova pravne zaštite, osiguranje pomoći na putovanju.

Društvo je dana 31. decembra 2019. godine sa Grawe osiguranje a.d. Banja Luka potpisalo Nacrt ugovora o prenosu portfelja životnog osiguranja, a dana 30. januara 2020. godine je potpisan konačan Ugovor. Skupština akcionara Društva je na sjednici održanoj 26. februara 2020. godine donijela Odluku o prestanku obavljanja djelatnosti iz oblasti životnih osiguranja. Rješenjem broj 06-570-1/20 koje je donijela Agencija za osiguranje Društvo prestaje da obavlja ovu djelatnost.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Dana 11. novembra 2020. godine Društvo je zaključilo prijedlog Ugovora sa „Krajina osiguranjem“ a.d. Banja Luka o djelimičnom prenosu portfelja neživotnih osiguranja, kojima su se ugovorene strane sporazumjele da je dan prenosa portfelja 20. novembar 2020. godine. Na osnovu ovog prijedloga ugovora i dokumenata, koji su zakonski propisani kao obavezni prilikom prenosa portfelja „Krajina osiguranje“ a.d. Banja Luka je dobilo saglasnost Agencije za osiguranje Republike Srpske za prenos portfelja.

Društvo je dana 22. decembra 2020. godine zaključilo ugovor sa „Krajina osiguranje“ a.d. Banja Luka o djelimičnom prenosu portfelja neživotnih osiguranja i to za sljedeće vrste osiguranja:

- 01 osiguranje nezgode,
- 02 zdravstveno osiguranje,
- 03 Osiguranje vozika koja se kreću po kopnu osim vozila koja se kreću po šinama,
- 07 osiguranje robe u prevozu,
- 08 Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila,
- 09 osiguranje od ostalih šteta na imovini.

Društvo je izvršilo preuzimanje portfelja neživotnih osiguranja „Krajina Osiguranje“ a.d. Banja Luka sa pripadajućim sredstvima tehničkih rezervi i to rezerve za prenosnu premiju.

Datumom potpisivanja Ugovora Društvo je preuzelo sva prava i obaveze iz predmetnih polisa, odnosno preuzetog portfelja, izuzev obaveze za štete koje je štetni događaj nastao prije ili na dan 20. novembra 2020. godine do 24:00 časa.

Obzirom da Krajina osiguranje a.d. Banja Luka je nakon izrade prijedloga ugovora sa datumom presjeka 20. novembra 2020. godine i nakon potpisivanja ugovora o prenosu portfelja nastavilo sa izdavanjem polisa po vrstama osiguranja za koje se portfelj preuzima (popise prema okvirnim ugovorima i okvirnim sporazumima koji su takođe predmet djelimičnog prenosa portfelja), dana 04. januara 2021. godine je potpisan Aneks ugovora o djelimičnom prenosu portfelja neživotnih osiguranja, a kojem su priložene polise izdate nakon datuma presjeka preuzimanja portfelja odnosno nakon 20. novembra 2020. godine.

Društvo svoju unutrašnju organizaciju prilagođava potrebama razvoja svoje djelatnosti, u skladu sa utvrđenom poslovnom politikom.

Poslovi iz djelatnosti Društva obavljaju se u ograncima- direkcija i filijalama, kao i teritorijalnim organizacionim dijelovima Društva.

U direkciji se obavljaju poslovi osiguranja, organizuje se, kontroliše i koordinira proces rada u oblasti osiguranja (za individualne korisnike i samostalne preduzetnike, za mala, velika i srednja preduzeća), životno osiguranje, zajednički poslovi u osiguranju, marketing, naknada šteta, finansijski poslovi, pravni poslovi, ljudski resursi i opšti poslovi, IT, interna revizija i aktuarski poslovi.

Društvo posluje na cijeloj teritoriji Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine. Prodajna mreža razvija se preko direktnih i indirektnih prodajnih kanala, pri čemu direktne kanale obuhvata mreža filijala i poslovnica Društva, dok indirektni kanale predstavljaju zastupnici i posrednici (fizička i pravna lica) koji su sertifikovani od Agencije za osiguranje i pri tome imaju potpisan ugovor sa našim Društvom.

Sjedište Društva je u Banjoj Luci, ul. Veselina Masleše broj 28.

Matični broj Društva je: 01431471, a JIB je 4400960780003.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Na dan 31. decembar 2023. godine lica na značajnom položaju u Društvu su:

Upravni odbor:

Zoran Subotić	Predsjednik
Ivana Soković	Član
dr Dragica Janković	Član
Nebojša Aranđelović	Član
Bojan Popović	Član
Nikolina Savić	Član
Dalibor Račić	Član

Odbor za reviziju:

Radica Rubežić	Predsjednik
Zorica Knežević	Član
dr Vladimir Gajović	Član

Generalni direktor Društva je Bojan Popović, diplomirani ekonomista.

Aktuar Društva za neživot je mr Vladimir Nikolić, broj licence 05-529-6/09 od 15.08.2006. godine.

Na dan 31. decembar 2023. godine Društvo obavlja poslove osiguranja preko Direkcije u Banjoj Luci i 7 filijala (Banja Luka, Doboј, Trebinje, Prijedor, Sarajevo, Bijeljina i Brčko).

Društvo je na dan 31. decembra 2023. godine zapošljavalo 177 radnika (na dan 31. decembra 2022. godine 175 radnika).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31. decembar 2023. i 2022. godine je u narednoj tabeli:

Kvalifikacija	31.12.2023.	31.12.2022.
MR	6	4
VS	60	68
VŠS	9	9
SSS	88	84
VKV	1	2
KV	13	8
Ukupno	177	175

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Priloženi pojedinačni finansijski izvještaji predstavljaju godišnje pojedinačne finansijske izvještaje sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja

Pravna lica pojedinačne finansijske izvještaje sastavljaju i prezentuju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu. Pojedinačni finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrijednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtijevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama (napomena 3).

Načelo stalnosti poslovanja

Pojedinačni finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Uporedni podaci

Društvo je kao uporedne podatke prikazao bilans uspjeha, bilans stanja, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima na dan 31. decembra 2023. godine

Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dopune klasifikacije obaveza (1. januar 2023. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objelodanjivanje računovodstvenih politika – Dopune (1. januar 2023. godine);
- MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ Dopuna definicije računovodstvenih procjena (1. januar 2023. godine);
- MRS 12 „Porez na dobit“ – Odloženi porez povezani sa sredstvima i obavezama nastalim iz pojedinačnih transakcija (1. januar 2023. godine);
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Dopune (1. januar 2023. godine).

Primjena gore navedenih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije imala uticaja na finansijske izvještaje Društva, uz napomenu da je u Republici Srpskoj primjena MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ odgođena.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajnih osiguravajućih aktivnosti Društva (poslovne i finansijske prihode). Uobičajne odnosno redovne aktivnosti Društva su sve aktivnosti koje Društvo preuzima u obimu svog rada kao i aktivnosti koje su sa njima povezane i koje podržavaju taj rad, i od njega proizilaze ili imaju propratni karakter.

Prihode Društva čine poslovni (funkcionalni) prihodi, prihodi od investicione aktivnosti, finansijski prihodi, prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine i ostali prihodi.

Poslovni (funkcionalni) prihodi

U okviru poslovnih prihoda Društvo evidentira prihode iz djelatnosti osiguranja, odnosno prihode po osnovu premije osiguranja, prihode po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi šteta, prihode od umanjenja i smanjenja rezervisanja osiguranja, prihode od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, donacija, prihodi po osnovu provizija reosiguranja, prihode po osnovu regresa osiguranja i druge funkcionalne prihode.

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihode od premije osiguranja - saosiguranja predstavljaju iznosi fakturisane premije koju osiguranik/ugovarač osiguranja plaća osiguravaču na osnovu ugovora o osiguranju, umanjene- uvećane za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija).

Prihodi od premije osiguranja se unose u ukupan prihod u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Prenosna premija se

obračunava metodom "pro rata temporis". Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Upravni odbor Društva.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija (za sva osiguranja) i doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova sprovođenja osiguranja.

Način raspodjele premije osiguranja po vrstama životnih i neživotnih osiguranja utvrđuje se internim aktom koji donosi Upravni odbor Društva.

Prihodi od učešća u naknadi šteta

Prihodi od učešća u naknadi šteta odnose se na poslovne prihode po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi šteta neživotnih osiguranja pravnih lica, sa kojima Društvo ima zaključene ugovore kao i prihode po osnovu učešća saosiguravača i reosiguravača u naknadi šteta.

Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja

Prihodima od ukidanja i smanjenja rezervisanja iskazuju se prihodi po osnovu ukidanja ili smanjenja rezervisanja u skladu sa zakonom i relevantnim propisima i aktima Društva.

Prihodi po osnovu provizija reosiguranja

Prihodi po osnovu provizija reosiguranja predstavljaju provizije koje Društvo ostvaruje po ugovorima od reosiguravača kod kojeg reosigurava svoj portfelj.

Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi obuhvataju prihode od provizije, regresa, zakupnina, prihode po osnovu dobijenih sporova, kamata, zelene karte, uslužnih šteta, uslužnih zapisnika MUP-a i drugi poslovni prihodi.

Finansijski prihodi

Finansijske prihode čine prihodi od kamata, kursnih razlika, prihodi po osnovu efekata valutne klauzule i ostali finansijski prihodi, u skladu sa MRS 18, MRS 21 i drugim relevantnim standardima.

Prihodi od kamata na finansijsku imovinu priznaju se kada je vjerovatan priliv budućih ekonomskih koristi Društva i kada je iznos prihoda pouzdano mjerljiv. Prihod od kamata je vremenski razgraničen i priznaje se metodom efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja tačno diskontuje procijenjene buduće novčane tokove u toku očekivanog vijeka finansijske imovine na neto nadoknadivu vrijednost te imovine prilikom inicijalnog priznavanja.

Najvećim dijelom se odnose na plasmane deponovane u banci za pokriće 50% garantnog fonda i tehničke rezerve i kamate po obveznicama, a evidentiraju se u obračunskom periodu u kome su nastali.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazuju se dobiti po osnovu prodaje nekretnina, opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobiti od prodaje ostataka osiguranih oštećenih stvari, dobiti od prodaje HOV, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanjadugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi.

Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine

Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine obuhvataju pozitivne efekte promjene poštene (fer) vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opreme i zaliha – do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrijednosnog usklađivanja, kao i drugih ukidanja ispravki vrijednosti po osnovu vrijednosnog usklađivanja u skladu sa relevantnim MRS i internom regulativom Društva.

Rashodi

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Na računima rashoda obuhvataju se poslovni rashodi, finansijski rashodi, ostali rashodi i rashode po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine.

Poslovni (funkcionalni) rashodi

U okviru poslovnih rashoda Društvo evidentira rashode za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose, naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja životnih osiguranja, naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja, troškove sprovođenja osiguranja i druge funkcionalne rashode.

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose čine doprinos za preventivu, doprinos zaštitnom fondu, doprinos Agenciji za osiguranje Republike Srpske (AZORS) i FBiH, Biro zelene karte, doprinosi propisani posebnim Zakonom i ostala rezervisanja i funkcionalni doprinosi.

Doprinos za preventivu

Doprinos za preventivu se obračunava u procentu i za vrste osiguranja u skladu sa Odlukom o maksimalnim stopama režijskog dodatka koju donosi Upravni odbor Društva. Prema navedenoj Odluci za sve vrste neživotnih osiguranja preventiva se obračunava u iznosu od 1,5% od fakturisane premije, osim kod osiguranja od autoodgovornosti. Kod osiguranja od autoodgovornosti za područje Republike Srpske preventiva se ne iskazuje, dok je za područje Federacije BiH preventiva 1%, a sve u skladu sa Odlukom o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine.

Naknada za protivpožarnu zaštitu

Naknada za protivpožarnu zaštitu obračunata je u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara u visini od 0.04% od poslovnih prihoda (Službeni glasnik RS, br. 89/14).

Naknada za unapređenje opšte korisnih funkcija šuma

Naknada za unapređenje opšte korisnih funkcija šuma Naknada za unapređenje opšte korisnih funkcija šuma obračunava se po stopi od 0,07% na ukupno ostvaren prihod.

Protivgradna zaštita

Protivgradna zaštita se obračunava po stopi od 0,25% ostvarenih ukupnih prihoda.

Naknada za vodu

Naknada za vodu se obračunava na osnovu Zakona o vodi, a osnova je ekvivalentan broj stanovnika.

Doprinos fondu za zaštitu RS i FBiH

Na osnovu obračuna Zaštitnog fonda Republike Srpske, Zaštitnog fonda FBiH, utvrđena je visina doprinosa zaštitnom fondu za pokriće izdataka za štete po osnovu nepoznatih i neosiguranih vozila. Obračun se vrši na osnovu fakturisane premije autoodgovornosti.

Naknada Agenciji za osiguranje RS i FBiH

Osiguravajuće agencije RS i FBiH obračunavanje naknada na osnovu ukupne fakturisane premije Društva.

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja i premije saosiguranja i reosiguranja

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja i premije saosiguranja i reosiguranja predstavljaju rashode za isplatu naknada šteta i osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i učešća u dobiti osiguranika, koji se isplaćuju osiguranicima, odnosno korisnicima osiguranja.

Rashodi po osnovu povećanja rezervisanja

Rashodi po osnovu povećanja rezervisanja se iskazuju u skladu sa zakonom i relevantnim propisima i aktima Društva.

Rashodi po osnovu premije reosiguranja

Rashodi po osnovu premije reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika kod Društva za osiguranje sa kojim je Društvo sklopilo ugovore o reosiguranju, dok se za zelenu kartu reosiguranje vrši preko Biroa zelene karte Bosne i Hercegovine.

Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja predstavljaju rashode za obavljanje poslova osiguranja čije pokriće se vrši iz režijskog dodatka. Obuhvataju troškove amortizacije nematerijalnih ulaganja, troškove amortizacije nekretnina i opreme, troškove rezervisanja beneficija za zaposlene, troškove materijala, goriva i energije, proizvodnih usluga, reklame i propagande, reprezentacije, poreze i doprinose nezavisne od rezultata, troškove neproizvodnih usluga, nematerijalne troškove kao i troškove zarada, naknada zarada i druge.

Finansijski rashodi

Finansijske rashode čine rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika, negativni efekti po osnovu valutne klauzule i ostali finansijski rashodi.

Ostali rashodi

Ostale rashode čine gubici po osnovu rashodovanja i prodaje opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu prodaje nekretnina, gubici od prodaje materijala, gubici od prodaje HOV, rashodi po osnovu ispravke potraživanja za premiju, rashodi po osnovu ispravke ostalih potraživanja, rashodi po osnovu otpisa i ostali nepomenuti rashodi.

Rashodi po osnovi obezvrjeđenja imovine

U okviru rashoda po osnovi obezvrjeđenja imovine iskazuju se negativni efekti vrijednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme, dugoročnih finansijskih plasmana i potraživanja, u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i drugim relevantnim MRS i ovom odlukom, prema nazivima računa ove grupe. Na računima ove grupe iskazuje se i negativan efekat promjene poštene (fer) vrijednosti sredstava, u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 38 – Nematerijalna imovina i ostalim relevantnim MRS-ovima.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan Bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom srednjem kursu utvrđenom za taj dan.

Sredstva i obaveze sa ugovorenom valutnom klauzulom preračunate su na dan sastavljanja bilansa prema ugovorenom kursu. Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjiže se u korist finansijskih prihoda ili na teret finansijskih rashoda.

Zvanični kursevi stranih valuta primijenjeni za preračun deviznih pozicija Bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2023.	31.12.2022.
EUR	1,9558	1,9558
USD	1,7699	1,8337
CHF	2,1121	1,9862

Beneficija za zaposlene

Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ova obaveze uključuju doprinose na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz neto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Beneficije zaposlenima

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovore o radu na neodređeno vrijeme, prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne plate Društva ili tri prosječne plate radnika, ako je to za njega povoljnije. Na osnovu MRS 19 – Naknade zaposlenima zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenima na otpremnine.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja, sa aktuarskim odmjerenjem koje se vrši na dan izvještaja o finansijskom položaju.

Porez na dobitak

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, odnosno umanjenja za ulaganja u mašine i opremu za obavljanje djelatnosti izvršene u toku godine, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost umanjenja poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinosa na lična primanja za više od 30 novozaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema izvještaju o finansijskom položaju – bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kog će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine. Članom 25 navedenog Zakona usluge osiguranja i reosiguranja su oslobođene plaćanja poreza na dodatu vrijednost.

Društvo je 11. maja 2023. godine Upravi za indirektno oporezivanje Bosne i hercegovine podnijelo zahtjev za dobrovoljnu registraciju po osnovu poreza na dodatu vrijednost, jer pored osnovne djelatnosti obavlja i oporezivu djelatnost izdavanja u zakup vlastitih poslovnih prostora. Dana 11. jula 2023. godine Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine je pozitivno odgovorila na zahtjev Rješenjem broj 04/1-17-1-УПJP/1-3194-1/23 kojim se Društvu odobrava dobrovoljna registracija po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ulazak u jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se početno vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Vrednovanje nematerijalnih ulaganja nakon početnog priznavanja se vrši primjenom predviđenog MRS 38 – Nematerijalna imovina, odnosno po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu amortizaciju i ukupne gubitke po osnovu obezvrjeđenja. Naknadni izdaci za nematerijalna ulaganja se kapitalizuju samo ako je vjerovatno da će se ostvariti buduće ekonomske koristi, ako su ekonomske koristi iznad prvobitno procijenjenih standarda o učinku nematerijalnih sredstava i ako se izdatak može pouzdano utvrditi i pripisati sredstvu.

Nematerijalna imovina prestaje da se priznaje nakon otuđenja ili kada se od njene upotrebe ili otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomske koristi. U momentu otuđenja ili stavljanja nematerijalnog sredstva van upotrebe, razlika između knjigovodstvene vrijednosti i neto priliva koji se dobija tim otuđenjem, priznaje se kao gubitak ili dobitak perioda.

Za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja primjenjuje se proporcionalni metod otpisivanja. Nematerijalna ulaganja i softver se amortizuju po stopi od 20%, osim ako ugovorom ili durgim dokumentom vrijeme trajanja ulaganja nije definisano na drugačiji način.

Nekretnine i oprema

Zemljišta, građevinski objekti i oprema su materijalna sredstva koja Društvo drži za pružanje usluga ili u administrativne svrhe, čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine. Početno priznavanje

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

se vrši po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Nakon početnog priznavanja, zemljišta i nekretnine se iskazuju po revalorizovanim vrijednostima, koje izražavaju njihovu fer vrijednost na dan revalorizacije (procjene), umanjenu za ukupan iznos ispravke vrijednosti po osnovu obračunate amortizacije i ukupan iznos ispravke vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja, sve u skladu sa MRS 16.

Kada se knjigovodstvena vrijednost zemljišta i građevinskih objekata poveća kao rezultat procjene, povećanje se direktno pripisuje kapitalu kao revalorizaciona rezerva. Povećanje se priznaje u Bilansu uspjeha do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi, u okviru kapitala, do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo, a preko tog iznosa na rashode tekućeg perioda.

Nakon početnog priznavanja sredstva opreme iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i ukupan iznos gubitka zbog obezvrjeđenja, odnosno primjenom osnovnog postupka predviđenog MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

Dobitak koji nastane prilikom rashodovanja i prodaje nekretnina i opreme iskazuje se neposredno kao vanredni prihod u okviru ostalih prihoda. Gubitak nastao prilikom rashodovanja i prodaje nekretnina i opreme iskazuje se neposredno kao vanredni rashod u okviru ostalih rashoda.

Amortizacija se obračunava na osnovicu koju čini neotpisana vrijednost, umanjena za rezidualnu vrijednost, na početku godine i na nekretnine, opremu i nematerijalna ulaganja stavljenjena u upotrebu tokom godine.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom linearne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu sljedećih stopa:

Naziv	Korisni vijek	Stope %
Kompjuteri	4	25,00%
Kancelarijski namještaj	8	10,00%-12,50%
Rashladni uređaji	6	16,50%
Automobili	6 g. 5 m.	15,50%
Uređaji za mjerenje	5	20,00%
Građevinski objekti	20-50	1,30%-18,52%
Softver	5	20,00%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nepokretnosti (zemljište ili zgrade) koje Društvo (kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga) drži radi ostvarivanja prihoda od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi upotrebe za obavljanje vlastite djelatnosti u okviru redovnog poslovanja.

Prilikom početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po nabavnoj vrijednosti koja uključuje troškove transakcije. Vrednovanje investicionih nekretnina nakon početnog priznavanja vrši se po metodu poštene (fer) vrijednosti. Povećanje fer tržišne vrijednosti se iskazuje u okviru prihoda, a smanjenje u okviru rashoda perioda. U skladu s tim, ne obračunava se amortizacija investicionih nekretnina.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu pripisuju se iskazanom iznosu te investicione nekretnine, ako je vjerovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procijenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadno nastali izdaci priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

Imovina sa pravom korištenja

Društvo je od 01. januara 2022. godine primjenilo MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema, te ih vrednuje u aktivi kao stalnu imovinu sa pravom korištenja, a u pasivi kao dio dugoročnih i dio kratkoročnih obaveza.

U bilansu uspjeha iskazuje se trošak amortizacije stalne imovine s apravom korištenja i troškovi kamata.

Učešća u kapitalu kontrolisanih društava

Učešćem u kontrolisanom društvu se smatra ulaganje kojim je Društvo steklo kontrolu nad tim društvom. Društvo ima kontrolno učešće u drugom pravnom licu kada ima direktno ili indirektno mogućnost da ostvari 50% ili više glasačkih prava u tom pravnom licu odnosno kada ima vlasništvo nad 50% ili više kapitala u tom pravnom licu, ili mogućnost imenovanja većine članova organa upravljanja ili mogućnost efektivnog vršenja kontrolnog uticaja na upravljanje tim pravnim licem ili na njegovu poslovnu politiku.

Učešće u kapitalu povezanog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrijednosti ulaganja, umanjenog za eventualna obezvređenja. Društvo je vlasnik 100% udjela u kapitalu zavisnog pravnog lica Dunav Auto d.o.o. Banja Luka.

Finansijska imovina

Društvo priznaje finansijsko sredstvo onda kada postane jedna od ugovorenih strana u finansijskom instrumentu.

Redovna kupovina i prodaja finansijskih sredstava se priznaje na datum trgovanja - datum kada se Društvo obavezalo da će kupiti ili prodati finansijsko sredstvo.

U zavisnosti od namjere sa kojom su stečena, Društvo finansijska sredstva raspoređuje u jednu od sljedećih kategorija:

- Finansijska sredstva koja se drže do dospelja;

- Finansijska sredstva namijenjena trgovanju; i
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove. Sva finansijska sredstva koja se naknadno ne iskazuju po fer vrijednosti, efekte promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost je cijena koja bi se naplatila za prodaju sredstva, ili platila za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu, na datum odmjeravanja.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju, emitovanju, ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Društvo izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda. Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska sredstva koja se drže do roka dospjeća

U kategoriju finansijskih sredstava koja se drže do dospjeća, Društvo klasifikuje nederivatna finansijska sredstva koja ispunjavaju sljedeće uslove:

- imaju fiksna ili determinabilna podizanja;
- imaju fiksnu zrelost i postoji namera i mogućnost da se oni drže zrelosti.

Ulaganja u hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrijednost je nabavna vrijednosti umanjena za otplate glavnice, korigovana za svaku razliku između nabavne vrijednosti i iznosa dospjeća i umanjena za otplate glavnice, i umanjena za bilo koji otpis usljed obezvrjeđenja ili nenaplativosti. Efektivna kamatna stopa je stopa po kojoj se diskontuje očekivani tok budućih gotovinskih plaćanja do dospjeća. Prihodi nastali u periodu držanja hartija od vrijednosti u portfoliju Društva se prikazuju kao prihodi od kamata. Sve kupovine i prodaje hartija od vrijednosti se računovodstveno evidentiraju u momentu transakcije.

Finansijska sredstva namijenjena trgovanju

Finansijska sredstva namijenjena trgovanju predstavljaju dio portfolija finansijskih sredstava kojima Društvo upravlja i za koji postoji dokaz da su:

- Stečen sa ciljem prodaje i/ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti,
- Finansijska sredstva za kratkoročno ostvarivanje dobiti ili

- Derivati finansijskih sredstava i derivati finansijskih obaveza (osim ako predstavljaju dio efektivnog hedžing instrumenta).

Finansijska sredstva namjenjena trgovanju se inicijalno vrijednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednosti kod ovog tipa finansijskih sredstava ne uključuje transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati kupovini / sticanju / izdavanju finansijskog sredstva. Ovi troškovi se u cjelosti evidentiraju na teret bilansa uspjeha u trenutku kupovine / sticanja / izdavanja. Fer vrijednost finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je uobičajena transakciona cijena. Naknadno mjerenje finansijskih sredstava namjenjenih trgovanju se vrši po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuje na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cijenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva. Promjena fer vrijednosti finansijskih sredstava namjenjenih trgovanju obuhvataju se u korist/ teret bilansa uspjeha perioda u kome su nastale.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Početno mjerenje finansijskih sredstava koja su raspoloživa za prodaju vrše se po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno mogu pripisati njihovoj kupovini odnosno sticanju. Naknadno mjerenje finansijskih sredstava koja su raspoloživa za prodaju se vrši po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuje na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cijenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na kapital, odnosno na revalorizacione rezerve od investicija, sa izuzetkom umanjenja za imparitetne gubitke, kamate obračunate koristeći metod efektivne kamatne stope, koji se direktno priznaju u dobitak ili gubitak perioda. Kada se takva imovina prodaje, ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionim rezervama za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda. Fer vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju izraženih u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na dan bilansa stanja. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira promjeni amortizovanog troška sredstva, priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja i plasmani su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Početno mjerenje plasmana i potraživanja vrši se po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno mogu pripisati njihovom izdavanju. Naknadno vrednovanje kredita i plasmana vrši se po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti primjenom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja diskontuje procjenjene buduće novčane tokove (prilive i odlive) na inicijalnu knjigovodstvenu vrijednost kredita ili plasmana (sadašnju vrijednost), za očekivani vijek trajanja kredita ili plasmana. Dobici i gubici usljed amortizacije se priznaju u neto iznosu u korist i/ili na teret bilansa uspjeha. Prihodi po osnovu kamata i naknada obračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrijednost.

Ako postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrijednosti zajmova (kredita) i potraživanja, iznos gubitka se odmjerava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i sadašnje vrijednosti procjenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva (tj. efektivnoj kamatnoj stopi izračunatoj prilikom početnog priznavanja).

Priznavanje imparitetnih gubitaka se vrši na teret bilansa uspjeha. Iznosi za koje je vrijednost ovih sredstava umanjena po osnovu imparitetnih gubitaka vode se preko računa ispravki vrijednosti. Ukoliko se iznos imparitetnog gubitka smanjuje usljed događaja nastalih nakon njegovog inicijalnog priznavanja,

ukidanje impariteta se vrši u korist bilansa uspjeha, ali ukidanje impariteta ne može da bude u iznosu većem od amortizovane vrijednosti koja bi bila na dan ukidanja da imparitet nije bio priznat.

Potraživanja po osnovu premije osiguranja i ostala kratkoročna potraživanja

Potraživanja za premiju osiguranja predstavljaju potraživanja od ugovarača osiguranja, odnosno osiguranih lica za polisiranu premiju osiguranja u skladu sa ugovorenim uslovima u zaključenoj polisi osiguranja. Visina premije osiguranja utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvaja Upravni odbor Društva.

Procjenjivanje pozicija aktive

Društvo vrši procjenjivanje pozicija aktive u skladu sa Pravilnikom o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 10/09 i broj 91/14 i 57/22, u daljem tekstu: Pravilnik). Pozicije aktive klasifikuju se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti, koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospijeca, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate. Rezervisanja za potencijalne gubitke terete rezultat poslovanja Društva.

U skladu sa Pravilnikom, sva potraživanja Društva razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

1) prva kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija je finansijska sposobnost zadovoljavajuća po svim kriterijumima,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje blagovremeno, a izuzetno s docnjom do tri mjeseca;

2) druga kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća, ali se ne očekuje njeno pogoršanje, osim potraživanja od nesolventnog i nelikvidnog dužnika,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do pet, a izuzetno s docnjom do šest mjeseci;

3) treća kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća posebno ako se uzme u obzir kriterijum solventnosti ili likvidnosti,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do sedam, a izuzetno s docnjom do devet mjeseci;

4) četvrta kategorija:

- a) potraživanja od dužnika u stečaju ili od dužnika za koga se osnovano može očekivati da će nad njim biti otvoren stečaj,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od preko devet mjeseci,

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

v) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije neživotnog osiguranja ne plaća poslije isteka perioda osiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda osiguranja za tu godinu,

g) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije reosiguranja ne plaća poslije isteka perioda reosiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda reosiguranja za tu godinu,

d) potraživanja od lica koje je povezano lice s društvom za osiguranje, a koja bi inače bila klasifikovana u drugu ili treću kategoriju.

Iznos rezervisanja za potencijalne gubitke dobija se primjenom sljedećih procenata na bruto iznos potraživanja od komitenata:

Kategorija	% Rezervisanja
Prva kategorija	5%-10%
Druga kategorija	25%-50%
Treća kategorija	50%-75%
Četvrta kategorija	100%

Nenaplativa premija i potraživanja se otpisuju nakon što su iscrpljene sve mogućnosti za naplatu. Iznos otpisanih potraživanja se prikazuje u bilansu uspjeha kao rashod ukoliko već nisu bila na ispravci vrijednosti. Većina potraživanja po tom osnovu imaju već formirane ispravke vrijednosti. Sva naknadno naplaćena potraživanja knjiže se kao prihod od naplaćenih otpisanih potraživanja u bilansu uspjeha i priliv novčanih sredstava u bilansu stanja. Ukoliko i pored svih preduzetih aktivnosti (sudskih, vansudskih i sl.) potraživanja ne mogu da se naplate, vrši se njihovo trajno isknjižavanje iz bilansa u skladu sa posebnim odlukama i politikama Društva.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju novčana sredstva u konveribilnim markama i stranoj valuti, sredstva na „BAM“ i deviznim računima kod poslovnih banaka. Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti. Gotovina i gotovinski ekvivalenti u stranoj valuti se procjenjuju primjenom srednjeg kursa strane valute na dan bilansa. Obračunate kursne razlike po ovom osnovu knjiže se na teret finansijskih prihoda ili finansijskih rashoda.

Umanjenje finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, procijenjena je za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije izmijenjeni.

Za akcije koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju, i potraživanja po finansijskom zajmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili

propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili

mogućnost da će dužnik doći u stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Što se tiče hartija od vrijednosti – ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju razgraničene troškove pribave osiguranja, zakupa, prenosnu premiju reosiguranja, razgraničene troškove reosiguranja, unaprijed uračunate troškovi za rentne štete i ostale AVR.

Društvo vrši razgraničenje troškova pribave u srazmjeri učešća rezerve za prenosne premije u ukupnoj premiji.

Razgraničeni troškovi pribave, kao aktivna vremenska razgraničenja, koriste se zbog ravnomjernog terećenja ukupnih troškova posmatranog poslovnog perioda, i što realnijeg prikaza konačnog poslovnog rezultata obračunskog perioda.

Kapital i rezerve

Kapital Društva čini osnovni i ostali kapital, rezerve, revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina i opreme, nerealizovani dobiti i nerealizovani gubici, neraspoređena dobit, odnosno gubitak ranijih godina i neraspoređena dobit, odnosno gubitak ili dobitak tekuće godine.

Osnovni i ostali kapital iskazuje se u nominalnoj vrijednosti, a vrijednost akcijskog kapitala predstavlja proizvod broja emitovanih akcija i njihove nominalne vrijednosti. Društvo je dužno da u svom poslovanju održava osnovni kapital najmanje u visini koja je propisana članom 53.a. Zakona o Društvima za osiguranje. Rezerve Društva obuhvataju zakonske, statutarne i druge rezerve.

Dugoročna rezervisanja

Rezervisanje za naknade za beneficije zaposlenih

Društvo vrši rezervisanje za naknade i beneficije zaposlenih u skladu sa MRS 19 „Primanja zaposlenih“. Prilikom obračuna rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih, odnosno rezervisanje troškova za isplatu otpremnina kod odlaska u penziju koriste se atkuarske metode obračuna.

Finansijske obaveze

Pod finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima, dugoročni krediti, i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospjevaju u roku od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansa.

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu:

- a) predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom pravnom licu, ili
- b) razmjene finansijskih instrumenata sa drugim pravnim licima pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkorodčnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

Obaveze po osnovu šteta i druge obaveze iz poslovanja

Obaveze za štete po osnovu osiguranja se evidentiraju u visini naknade za likvidirane štete koje treba isplatiti osiguranicima, korisnicima osiguranja ili trećim oštećenim licima. Za iznose prijavljenih, a nelikvidiranih obaveza po osnovu šteta, kao i za iznose nastalih, a neprijavljenih obaveza po osnovu šteta, Društvo formira rezervisanja. Ukoliko je obaveza iskazana u stranoj valuti ili je ugovorena valutna klauzula prilikom početnog priznavanja, Društvo obavezu izražava u konvertibilnim markama, tako što se na iznos u stranoj valuti primenjuje zvanični srednji kurs te strane valute na datum transakcije, u skladu sa Efekti promjena deviznih kurseva. Promjena deviznog kursa od datuma transakcije do datuma isplate obaveze iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda, ili na teret rashoda. Obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa preračunavaju se prema zvaničnom srednjem kursu, a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod perioda.

Rezerve za prenosne premije

Rezerve za prenosne premije su dio premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu. Obračun prenosne premije vrši se poslednjeg dana tekućeg obračunskog perioda i na dan prenosa portfelja osiguranja. Osnovica za obračun rezervi za prenosne premije je ukupna premija osiguranja utvrđena ugovorom i izračunava se pojedinačno za svaki ugovor o osiguranju s tačnim vremenskim razgraničenjem. Prenosna premija se obračunava metodom "pro rata temporis".

Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete, osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija sredstava vrši na osnovu prosječne isplaćene štete u vrsti osiguranja kojoj ta šteta pripada. Prosječni iznos isplaćene štete izračunava se tako što se ukupni iznos isplaćenih šteta podjeli sa brojem tih šteta. Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane suda.

Rezerve za štete iz ugovora o osiguranju od odgovornosti koje se isplaćuju u obliku rente, obračunavaju se aktuarskim metodama u kapitalizovanim iznosima (sadašnja vrijednost budućih rentnih isplata). Rezerva se utvrđuje za svaku rentnu štetu posebno i pri tome se koriste tablice smrtnosti i diskontuje se stopom koja nije veća od 4% godišnje. Rezervisanja za indirektno troškove obrade šteta iznose 1,1% od zbira rezervi za prijavljene štete i rezerve za nastale neprijavljene štete.

Rezervisanja za nastale a neprijavljene štete

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete utvrđuje se na osnovu statističkih podataka za nastale neprijavljene štete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, kao i ostalih raspoloživih podataka. Društvo rezerve za nastale neprijavljene štete utvrđuje metodom očekivane kvote šteta i to na osnovu podataka o rješanim i rezervisanim nastalim prijavljenim, a nerješanim štetama ne uključujući rentne štete i metodom "Chain Ladder" (metoda ulančanih ljestvica).

Za obračunavanje rezervi za nastale neprijavljene štete po metodi "Chain Ladder" (metoda ulančanih ljestvica), koristi se trougao razvoja šteta koji se formira na osnovu podataka o razvoju šteta prema kriterijumu godine nastanka i godine plaćanja šteta na osnovu kojih se dobijaju kumulativni podaci o isplaćenim štetama po razvojnim godinama za svaku godinu nastanka. Na osnovu tih podataka izračunavaju se koeficijenti porasta plaćanja šteta po godinama nastanka i prosječni koeficijenti porasta plaćanja šteta za svaku razvojnu godinu.

Prosječni koeficijenti porasta plaćanja šteta predstavljaju aritmetičku sredinu koeficijenta porasta plaćanja šteta po razvojnim godinama. Rezerve za nastale neprijavljene štete dobijemo kada ukupan iznos rezervi umanjimo za utvrđenu rezervu po osnovu nastalih prijavljenih, a nerješениh šteta.

Obezvredenje vrijednosti stalnih sredstava

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti nekretnina, opreme, nematerijalnih ulaganja, i investicionih nekretnina prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko nematerijalno ulaganje, odnosno nekretninu i opremu, postoji obezvrjeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstava se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Obezvrjeđenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvrjeđenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, vrijednost sredstva prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvrjeđenje. Poništenje obezvrjeđenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve. Na dan 31. decembar 2019. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indikacije da je vrijednost investicionih nekretnina, nematerijalnih ulaganja, nekretnina ili opreme obezvređena.

Izdvojena sredstva za preventive

Izdvojena sredstva za preventivu se mogu koristiti za potrebe preventive u skladu sa internim aktom i propisima za preventivu kao i evropskim standardima donijetim od strane Evropskog komiteta osiguranja.

4. Značajne računovodstvene procjene

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

b) Obezvrijeđenje vrijednosti sredstava

Na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja rukovodstvo Društva analizira vrijednosti sredstava prikazanih u pojedinačnim finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrijeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u pojedinačnim finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u pojedinačnim finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo obračunava obezvrijeđenje sumnjivih potraživanja u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu procjenjivanja bilanskih i vanbilanskih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“ broj 10/09, 91/14, 57/22), kao i na osnovu procjene rukovodstva Društva zasnovane na istorijskom iskustvu. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja, izuzev rezervisanja već prikazanih u pojedinačnim finansijskim izvještajima.

d) Procjena rezervi šteta za nastale neprijavljene štete

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete su procijenjena uz pomoć aktuarskih metoda. Izvori podataka korišćenih prilikom obračuna rezervisanja su interni, preuzeti iz detaljnih analiza koje se redovno sprovode od strane Društva. Težište pažnje je na tekućim trendovima, a kada u ranijim godinama nije bilo dovoljno informacija koje su potrebne za pouzdanu procjenu razvoja šteta, koriste se razumne pretpostavke.

Rezerve za nastale neprijavljenu štetu se zasnivaju na proračunima napravljenim za svaku vrstu osiguranja posebno. Statistika štete je korišćena za svaku vrstu osiguranja poslednjih godina. Za obračun rezervacije koristi se način lančanih ljestvica i metode očekivane kvote štete. Rukovodstvo smatra da nisu potrebne dodatne rezervacije osim onih koje su već prikazane u pojedinačnim finansijskim izveštajima.

e) Beneficije zaposlenima

Društvo je angažovalo ovlašćenog aktuara da u ime Društva izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine na dan 31. decembra 2023. godine. Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine aktuar je koristio sljedeće pretpostavke: diskontna stopa od 5,0% godišnje, projektovana stopa rasta zarada od 1,02709027 % (na osnovu prosječnog rasta u posljednje 6 godine), prosječna fluktuacija zaposlenih u posljednje 5 godine 8,099174%, tablice mortaliteta SFRJ 1980-1982, ukupno za muški i ženski pol, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanja prava na otpremninu.

f) Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti onih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i u slučajevima kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Pravična vrijednost za sve potrebe se definiše kao vrijednost po kojoj se sredstvo može realizovati, ili obaveza izmiriti, na dobrovoljnoj bazi između subjekata koji su upoznati sa stanjem tih sredstava, odnosno obaveza.

U okruženju u kojem ne postoji tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u uslovima kupoprodaje finansijskih instrumenata, nije moguće pouzdano utvrditi pravičnu vrijednost. Po mišljenju rukovodstva društva, iznosi u pojedinačnim finansijskim izvještajima odražavaju pravičnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesije neživotnih osiguranja

Prihodi od premija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesije neživotnih osiguranja	2023. u KM	2022. u KM
Obračunata premija neživotnog osiguranja	30.250.577	28.042.588
Obračunata premija saosiguranja	439.560	305.554
Ukupno obračunata premija	30.690.137	28.348.142
Promjena prenosne premije neživotnih osiguranja	(1.035.907)	(1.357.855)
Promjena prenosne premije saosiguranja – aktivna	(64.561)	(55.371)
	(1.100.468)	(1.413.226)
Prihod od prenosne premije saosiguranja – pasivna	-	35.450
Promjena prenosne premije reosiguranja	-	664.879
Ukupna promjena prenosne premije	(1.100.468)	(712.897)
Ukupno prihodi od premija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesije neživotnih osiguranja:	29.589.669	27.635.245

U toku 2023. godine Društvo je ostvarilo rast bruto premije osiguranja i saosiguranja za 8,26% u odnosu na prethodnu godinu, a prihod od premije se povećao za 7,07%.

6. Drugi poslovni prihodi

Drugi poslovni prihodi	2023. u KM	2022. u KM
Prihod od učešća u naknadi šteta iz saosiguranja u zemlji	363.013	133.862
Prihod od učešća u naknadi šteta iz reosiguranja u inostranstvu	1.028.878	688.730
Prihod od učešća u naknadi šteta iz reosiguranja u zemlji	96.268	25.424
Prihod od smanjenja rezervisanja – neživot	564.132	552.820
Prihod od ukidanja rezervisanja – preventiva	75.962	-
Prihod od povrata poreskih i drugih dažbina	11.250	3.380
Prihod od provizije	307.568	330.291
Prihod od regresa	718.453	794.600
Prihod od zakupnine nekretnina, postrojenja i opreme	124.499	46.270
Ostali poslovni prihodi	5.645	1.713
Prihodi po osnovu dobijenih sporova	178.714	2.825
Prihod po osnovu kamata od dobijenih sporova	49.496	10.883
Prihod od prodaje zelene karte	38.336	46.864

Drugi poslovni prihodi	2023. u KM	2022. u KM
Prihod od uslužnih šteta	73.941	71.521
Ukupno drugi poslovni prihodi:	3.636.155	2.709.183

Povećanje prihoda po osnovu učešća u naknadi šteta iz reosiguranja u inostranstvu odnosi se na štete usjeva i plodova, odnosno povećan broj preuzetih rizika u osiguranju koji su predati u reosiguranje.

Prihod po osnovu dobijenih sporova u 2023. godini u iznosu od 178.714 KM (u 2022. godini u iznosu od 2.825 KM) odnose se najvećim dijelom na presudu u korist Društva, a koja se odnosi na spor sa Lazic promet d.o.o. Mrkonjić Grad.

7. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalni doprinosi

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalni doprinosi	2023. u KM	2022. u KM
Doprinos Zaštitnom fondu	147.164	179.842
Doprinos Agenciji za osiguranje Republike Srpske i Agenciji za nadzor	252.162	223.324
Doprinos Birou zelene karte Bosne i Hercegovine	43.956	39.053
Doprinos za preventivu (veza napomena 28)	272.165	255.643
Vatrogasni doprinos	120	60
Ukupno rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalni doprinosi:	715.567	697.922

8. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja

Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	2023. u KM	2022. u KM
Likvidirane štete – neživot	13.291.321	12.967.078
Rashodi po osnovu reosiguranja – trošak prenosne premije reosiguranja i saosiguranja	651.445	-
Rashodi po osnovu reosiguranja	2.874.388	3.684.267
Povećanje rezervisanja za štete – neživot	930.918	869.571
Ukupno naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja:	17.748.072	17.520.916

9. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	4.199.832	3.839.308
Ostali lični rashodi i naknade	404.392	377.534
Rezervisanja za beneficije zaposlenih	8.856	-
Troškovi zakupnina	88.579	331.846
Troškovi reklame i propagande	5.608.334	4.448.933
Ostali troškovi neproizvodnih usluga	679.286	602.032
Reprezentacija	130.302	140.913
Troškovi osiguranja	45.904	39.995
Troškovi platnog prometa	114.146	104.999
Neproizvodne usluge	649.164	575.438
Ostali nematerijalni troškovi	191.680	208.403
Troškovi materijala, goriva i energije	441.315	398.438
Troškovi amortizacije	251.783	238.965
Troškovi amortizacije po osnovu lizinga	17.816	-
Troškovi amortizacije-zakupi MSFI 16	592.910	656.273
Troškovi poreza i doprinosa	359.196	385.710
Troškovi provizije	1.296.449	đ1.089.306
Ukupno troškovi sprovođenja osiguranja:	15.079.944	13.438.093

Ostali lični rashodi i naknade u 2023. godini u iznosu od 404.392 KM (u 2022. godini u iznosu od 377.534 KM) sastoje se od toplog obroka – Federacija, prevoza, pomoć porodici u slučaju smrti, otpremnine za odlazak u penziju, naknade za Upravni odbor i Odbor za reviziju i drugih ličnih primanja.

Ostale neproizvodne usluge u 2023. godini u iznosu od 679.286 KM (u 2022. godini u iznosu od 602.032 KM) sastoje se od troškova PTT usluga (internet, fiksni i mobilni telefon), troškova održavanja-računarska oprema, komunalne usluge, troškovi pri registraciji i drugo.

10. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2023. u KM	2022. u KM
Prihodi od kamata na depozite	166.651	212.575
Prihodi od kamata na obveznice	224.151	115.038
Prihodi od kamata na transakcione račune	8.966	4.842
Prihodi od kamata po osnovu zajma, zateznih kamata i premije	762	1.347
Pozitivne kursne razlike	53.380	25.789
Ukupno finansijski prihodi:	453.910	359.591

11. Ostali prihodi

Ostali prihodi	2023. u KM	2022. u KM
Dobici od prodaje nekretnina	422	41.300
Dobici od prodaje hartija od vrijednosti	5.909	11.359
Dobici od prodaje stalnih sredstava	20.244	3.823
Naplaćena otpisana potraživanja	633.698	541.746
Prihodi od smanjenja i ukidanja obaveza	12.854	12.679
Ostali prihodi – dobijeni sporovi, refundacije bolovanja i drugo	72.649	47.774
Ukupno ostali prihodi:	745.776	658.681

Naplaćena otpisana potraživanja u 2023. godini u iznosu od 633.698 KM (u 2022. godini u iznosu od 541.746 KM) se odnosi na naplaćena otpisana potraživanja po osnovu premije u iznosu od 544.289 KM (veza napomena 12) i naplaćena otpisana ostala potraživanja u iznosu od 89.408 KM.

Dobici od prodaje stalnih sredstava u 2023. godini u iznosu od 20.244 KM (u 2022. godini u iznosu od 3.823 KM) se odnose na dobitke od prodaje službenih vozila.

12. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2023. u KM	2022. u KM
Gubici od prodaje nekretnina i nematerijalnih ulaganja	304	331
Gubici od prodaje hartija od vrijednosti	2.839	90
Rashodi od ispravke vrijednosti potraživanja za premije (veza napomena 17)	600.369	377.697
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	22.658	18.522

Ostali rashodi	2023. u KM	2022. u KM
Rashodi od ispravke vrijednosti ostalih potraživanja (napomena 18)	247.871	106.126
Ostali rashodi	32.014	41.552
Ukupno ostali rashodi:	906.055	544.318

13. Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	2023. u KM	2022. u KM
Prihod od usklađivanja vrijednosti imovine – investicione nekretnine (veza napomena 15.2.)	293.795	1.041.217
Prihod od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	43.983	45.148
Ukupno prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine:	337.778	1.086.365

14. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2023. u KM	2022. u KM
Dobitak obračunskog perioda	132.088	79.124
Prosječan broj akcija	153.413	153.413
Ukupno zarada po akciji:	0,86	0,52

15. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Avansi i oprema u pripremi	Ukupno	Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.2022. godine	31.588	3.236.647	4.062.679	22.005	7.352.919	1.799.877
Nabavka	-	15.769	152.069	130.936	298.777	-
Procjena nekretnina	-	950.607	-	-	950.607	-
Otpisi ili prodaja – rashodovanje	-	(229.885)	(224.739)	-	(454.624)	-
Preknjižavanje i usaglašavanje	-	(168.000)	20.936	(150.936)	(298.000)	-
Stanje na dan 31.12.2022. godine	31.588	3.805.138	4.010.945	2.005	7.849.676	1.799.877
Nabavka	-	-	315.504	2.740.573	3.056.077	63.697
Procjena nekretnina	-	-	-	-	-	-
Otpisi ili prodaja – rashodovanje	-	-	(242.433)	-	(242.433)	-
Preknjižavanje i usaglašavanje	-	(115.610)	-	(2.457.121)	(2.572.731)	-
Stanje na dan 31.12.2023. godine	31.588	3.689.528	4.084.016	285.457	8.090.589	1.863.574
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.2022. godine	-	157.849	3.522.286	-	3.680.135	1.775.902
Amortizacija	-	78.888	151.920	-	230.808	8.156
Otpisi ili prodaja – rashodovanje	-	(229.888)	(179.201)	-	(409.089)	-
Preknjižavanje i usaglašavanje	-	(6.849)	-	-	(6.849)	-
Stanje na dan 31.12.2022. godine	-	-	3.495.005	-	3.495.005	1.784.059
Amortizacija	-	96.931	160.512	-	257.443	12.155
Otpisi ili prodaja – rashodovanje	-	-	(202.616)	-	(202.616)	-
Preknjižavanje i usaglašavanje	-	(198)	-	-	(198)	-
Stanje na dan 31.12.2023. godine	-	96.733	3.452.901	-	3.549.634	1.796.214
SADAŠNJA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 31.12.2022. godine	31.588	3.805.137	515.940	2.005	4.354.671	15.818
Stanje na dan 31.12.2023. godine	31.588	3.592.795	631.115	285.457	4.540.954	67.360

Društvo na dan 31. decembar 2023. godine nije imalo hipoteka, zaloga ili drugih tereta na stalnim sredstvima Društva.

15.1 Imovina sa pravom korištenja

	Imovina sa pravom korištenja	Ukupno imovina sa pravom korištenja
N A B A V N A V R I J E D N O S T		
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.2022. godine	-	-
Nabavka	1.457.126	1.457.126
Otpisi ili prodaja – rashodovanje	-	-
Stanje na dan 31.12.2022. godine	1.457.126	1.457.126
Nabavka	451.053	451.053
Otpisi ili prodaja – rashodovanje	(482.584)	(482.584)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	1.425.595	1.425.595
I S P R A V K A V R I J E D N O S T		
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.2022. godine	-	-
Amortizacija	656.274	656.273
Otpisi ili prodaja – rashodovanje	-	-
Stanje na dan 31.12.2022. godine	656.274	656.274
Amortizacija	592.880	592.880
Otpisi ili prodaja – rashodovanje	(359.896)	(359.896)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	889.258	889.258
S A D A Š N J A V R I J E D N O S T		
Stanje na dan 31.12.2022. godine	800.852	800.853
Stanje na dan 31.12.2023. godine	536.337	536.337

15.2 Investicione nekretnine

	Investicione nekretnine	Ukupno investicione nekretnine
N A B A V N A V R I J E D N O S T		
Stanje na dan 31.12.2020/01.01.2021. godine	5.617.555	5.617.555
Nabavka	138.806	138.806
Procjena nekretnina	1.041.217	1.041.217
Otpisi ili prodaja	(218.700)	(218.700)
Preknjižavanje i usaglašavanje	291.151	291.151
Stanje na dan 31.12.2022. godine	6.870.029	6.870.029
Nabavka	1.960	1.960
Procjena nekretnina	293.795	293.795
Otpisi ili prodaja	(97.578)	(97.578)
Preknjižavanje i usaglašavanje	2.572.533	2.572.533
Stanje na dan 31.12.2023. godine	9.640.739	9.640.739
S A D A Š N J A V R I J E D N O S T		
Stanje na dan 31.12.2022. godine	6.870.029	6.870.029
Stanje na dan 31.12.2023. godine	9.640.739	9.640.739

16. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica		
Dunav auto d.o.o. Banja Luka (100%)	2.000	2.000
<i>Ispravka vrijednosti učešća</i>	<i>(2.000)</i>	<i>(2.000)</i>
	-	-
Dugoročni finansijski plasmani (depoziti)		
Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka	700.000	3.300.000
Naša banka a.d. Banja Luka	-	450.000
Atos bank a.d. Banja Luka	250.000	750.000
MF banka a.d. Banja Luka	3.250.000	3.550.000
Nova banka a.d. Banja Luka	-	100.000
Odobreni zajam	68.833	-
	4.268.833	8.150.000
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju		
Obveznice Vlade Republike Srpske	8.154.792	5.948.732
Obveznice opštine Banja Luka BLKI-O-C	156.503	176.317
Obveznice TRRF-O-E	300.000	-
<i>Ispravka vrijednosti hartija od vrijednosti</i>	<i>72.652</i>	<i>(76.675)</i>
	8.683.947	6.048.374
Ostali dugoročni finansijski plasmani		
Rezervni fond Biroa zelene karte	400.000	400.000
Fond za naknadu šteta Biroa zelene karte	237.883	237.883
Dugoročni krediti za zaposlene	51.923	57.174
	689.806	695.057
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:	13.642.586	14.893.431

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Odobreni zajam na 31. decembar 2023. godine u iznosu od 68.833 KM je obezbijeđen kolateralom.

Pregled Obveznica Vlade republike Srpske na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 8.154.792 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 5.948.732 KM) je dat u narednoj tabeli :

Obveznice Vlade Republike Srpske	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
RSRS-O-E	105.191	157.786
RSRS-O-I	66.398	82.998
RSRS-O-D	500	1.000
RSRS-O-K	326.465	380.875
RSRS-O-J	415.766	498.919
RSRS-O-L	242.510	272.824
RSBD-015	200.020	200.020
RSRS-O-M	912.318	1.013.686
RSBD-018	500.000	500.000
RSBD-020	500.000	500.000
RSRS-O-N	280.000	280.000
RSBD-019	200.000	200.000
RSRS-O-P	210.624	210.624
RSBD-026	100.000	100.000
RSBD-009	400.000	400.000
RSBD-030	600.000	600.000
RSBD-032	400.000	400.000
RSBD-033	150.000	150.000
RSBD-037	500.000	-
RSBD-039	595.000	-
RSBD-041	500.000	-
RSBD-042	250.000	-
RSBD-043	200.000	-
RSBD-044	500.000	-
Ukupno:	8.154.792	5.948.732

17. Potraživanja po osnovu premije

Potraživanja po osnovu premije	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Potraživanja za premiju osiguranja – neživot	5.130.765	4.961.067
Potraživanja za premiju saosiguranja	115.585	21.737
	5.246.350	4.982.804
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja za premiju – neživot</i>	<i>(2.001.838)</i>	<i>(2.099.834)</i>
Ukupno potraživanja po osnovu premije:	3.244.512	2.882.970

Kretanje na ispravci vrijednosti potraživanja po osnovu premije prikazano je u narednoj tabeli:

	Ispravka potraživanja po osnovu premije
Stanje na dan 31.12.2021/ 01.01.2022. godine	2.445.293
Povećanja u toku godine	348.043
Naplaćena ispravljena potraživanja	(439.731)
Konačan otpis	(253.771)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	2.099.834
Povećanja u toku godine (veza napomena 12)	600.369
Naplaćena ispravljena potraživanja (napomena 11)	(544.288)
Konačan otpis	(154.077)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	2.001.838

18. Ostala potraživanja

Ostala potraživanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Potraživanja po osnovu regresa	1.876.170	1.896.468
Potraživanja od učešća u naknadi šteta	-	175.947
Potraživanja po osnovu uslužnih šteta	80.945	74.510
Potraživanja po osnovu izdatih zelenih karata	1.344	1.416
Ostala potraživanja iz specifičnih izvora	10.038	-
Potraživanja po osnovu datih avansa za štete	32.507	32.507
Potraživanja za kamatu	198.670	132.636
Potraživanja po osnovu dobijenih sudskih sporova	851.975	642.359
Potraživanja od povezanih pravnih lica	106.976	130.404
Potraživanja po osnovu datih avansa	93.468	73.007
Potraživanja od zaposlenih	142.566	156.841
Potraživanja za izdati poslovni prostor	21.346	18.700
Ostala potraživanja	847.961	845.612
	4.263.966	4.180.407
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja za regrese</i>	<i>(1.475.361)</i>	<i>(1.427.873)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja za date avanse za štete</i>	<i>(32.507)</i>	<i>(32.507)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja po osnovu uslužnih šteta</i>	<i>(45.495)</i>	<i>(45.494)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja po osnovu izdatih zelenih karata</i>	<i>(989)</i>	<i>(939)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja za kamate</i>	<i>(9.204)</i>	<i>(9.204)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja za izdati poslovni prostor</i>	<i>(3.500)</i>	<i>(3.500)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja od povezanih pravnih lica</i>	<i>(97.774)</i>	<i>(97.774)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja za dobijene sporove</i>	<i>(585.908)</i>	<i>(585.907)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja od zaposlenih</i>	<i>(88.386)</i>	<i>(91.244)</i>
<i>Ispravke vrijednosti potraživanja po osnovu datih avansa</i>	<i>(8.744)</i>	<i>(8.744)</i>
<i>Ispravke vrijednosti ostalih potraživanja</i>	<i>(719.714)</i>	<i>(723.371)</i>
	(3.067.582)	(3.026.557)
Ukupno ostala potraživanja:	1.196.384	1.153.850

Neto potraživanja od zaposlenih na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 54.180 KM (na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu od 65.598 KM) odnose se na potraživanja po osnovu premija autoodgovornosti, refundacije troškova mobilnih telefona (prekoračenje odobrenog limita), akontacija za službeni put i ostala potraživanja od zaposlenih.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Kretanje na ispravci vrijednosti ostalih potraživanja prikazano je u narednoj tabeli:

	Ispravka ostalih potraživanja
Stanje na dan 31.12.2021/ 01.01.2022. godine	3.005.246
Povećanja u toku godine	106.125
Smanjenje u toku godine	(72.361)
Naplaćena ispravljena potraživanja	(12.452)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	3.026.558
Povećanja u toku godine (napomena 12)	247.871
Smanjenje u toku godine	(90.008)
Naplaćena ispravljena potraživanja	(116.839)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	-3.067.582

19. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Kratkoročni finansijski plasmani		
Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	732.064	741.981
<i>Ispravka vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana u zemlji</i>	<i>(732.064)</i>	<i>(732.064)</i>
	-	9.917
Oročeni depoziti		
Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka	2.350.000	1.900.000
MF banka a.d. Banja Luka	550.000	400.000
Nova banka a.d. Banja Luka	100.000	500.000
Naša banka a.d. Bijeljina	250.000	250.000
Addiko bank a.d. Banja Luka	-	250.000
	3.250.000	3.300.000
Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju		
PIF BLB Profit	9.139	7.857
DUIF Kristal Invest OMIF Future fund	23.042	23.211
DUIF Kristal Invest OMIF Maximus fund	28.487	26.531
Finansijska sredstva po fer vrijednosti	76.940	76.940
<i>Ispravka vrijednosti finansijskih sredstava po fer vrijednosti</i>	<i>(76.940)</i>	<i>(76.940)</i>
	60.669	57.600
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani	3.310.669	3.367.517

Kratkoročni finansijski plasmani na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 3.250.000 KM odnose se na oročene depozite koji su oročeni kod poslovnih banaka, sa kamatnom stopom u rasponu od 1,75% do 2,20% godišnje.

20. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Žiro račun	2.343.834	2.499.828
Devizni računi	144.279	65.782
Blagajna	4.123	4.309
Ukupno gotovinski ekvivalenti i gotovina:	2.492.236	2.569.919

21. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Razgraničeni troškovi pribave osiguranja	2.656.285	2.350.705
Prenosna premija reosiguranja	569.209	1.263.553
Prenosna premija saosiguranja	253.385	210.485
Rezervisane štete na teret reosiguravača	620.688	193.028
Rezervisane štete na teret saosiguravača	166.272	191.057
Razgraničeni troškovi reosiguranja	179.410	227.311
Razgraničeni troškovi saosiguranja	110.913	70.082
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	979.352	1.254.918
Ukupna aktivna vremenska razgraničenja:	5.535.514	5.761.139

22. Kapital

Kapital	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Akcijski kapital	15.341.300	15.341.300
Emisioni gubitak	(3.928.258)	(4.007.383)
Zakonske rezerve	15.215	15.215
Revalorizacione rezerve	1.047.334	1.047.334
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	572.701	368.486
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju	(363.272)	(271.394)
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	132.088	79.124
Ukupno kapital	12.817.108	12.572.682

Akcijski kapital iskazan na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 15.341.300 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 15.341.300 KM) se sastoji od 153.413 redovnih akcija klase „A“ nominalne vrijednosti 100 KM po jednoj akciji.

Emisioni gubitak iskazan na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 3.928.258 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 4.007.383 KM) nastao je u 2015. godini, u dvije emisije akcija ispod nominalne vrijednosti tokom 2015. godine.

Zakonske rezerve iskazane na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 15.215 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 15.215 KM) nastale su izdvajanjem iz akcijskog kapitala i dijelom iz dobiti Društva na osnovu Zakona o privrednim društvima, koji definiše da se ove rezerve izdvajaju iz dobiti sve dok rezerva ne dostigne iznos od 10% osnovnog kapitala.

Revalorizacione rezerve iskazane na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 1.047.334 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 1.047.334 KM) predstavljaju efekat procjene fer vrijednosti građevinskih objekata koja je izvršena na dan 31. decembra 2022. godine.

Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 572.701 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 368.486 KM) odnose se na dobitke po osnovu povećanja fer vrijednosti HoV koje su klasifikovane kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju.

Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 363.272 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 271.394 KM) odnose se na gubitke po osnovu smanjenja fer vrijednosti HoV koje su klasifikovane kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Struktura Akcijskog kapitala Društva na dan 31. decembra 2023. godine bila je sljedeća:

	Broj akcija	Iznos u KM	Učešće %
Dunav Stockbroker a.d. Beograd	125.089	12.508.900	81,53
Dunav osiguranje a.d. Beograd	12.885	1.288.500	8,40
Integral inženjering a.d. Banja Luka	3.953	395.300	2,58
Posavec Dubravko	1.651	165.100	1,08
Softić Dženis	1.722	172.200	1,22
Antonijević Nebojša	1.263	126.300	0,82
Banjalučka pivara a.d. Banja Luka	787	78.700	0,51
DUIF Management Solutions OMIF VB Fond	608	60.800	0,40
Janković Slaviša	467	46.700	0,30
Ostali mali akcionari	4.988	498.800	3,15
Ukupno:	153.413	15.341.300	100,00

Struktura Akcijskog kapitala Društva na dan 31. decembra 2022. godine bila je sljedeća:

	Broj akcija	Iznos u KM	Učešće %
Dunav Stockbroker a.d. Beograd	125.089	12.508.900	81,53
Dunav osiguranje a.d. Beograd	12.885	1.288.500	8,40
Integral inženjering a.d. Banja Luka	3.953	395.300	2,58
Posavec Dubravko	1.651	165.100	1,08
Softić Dženis	1.722	172.200	1,22
Antonijević Nebojša	1.263	126.300	0,82
Banjalučka pivara a.d. Banja Luka	787	78.700	0,51
DUIF Management Solutions OMIF VB Fond	608	60.800	0,40
Janković Slaviša	467	46.700	0,30
Ostali mali akcionari	4.988	498.800	3,15
Ukupno:	153.413	15.341.300	100,00

Nominalna vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 100 KM. Prema podacima sa Banjalučke berze, tržišna vrijednost akcija na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 37,10 KM.

23. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Rezervisanja za beneficije zaposlenih	73.501	64.645
Ukupno dugoročna rezervisanja:	73.501	64.645

Kretanja na dugoročnim rezervisanjima u poslovnoj 2023. i 2022. godini su bila sljedeća:

	Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	Rezervisanja za sudske sporove i ostala dugoročna rezervisanja	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.2022. godine	71.231	-	71.231
Smanjenje rezervisanja	(6.586)	-	(6.586)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	64.645	-	64.645
Povećanje rezervisanja	8.856	-	8.856
Stanje na dan 31.12.2023. godine	73.501	-	73.501

Rezervisanja za beneficije za zaposlene na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 73.501 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 64.645 KM) odnose se na rezervisanja po osnovu obračuna sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih Društva na otpremninu u skladu sa MRS 19 – beneficije zaposlenih. Osnovne pretpostavke korištene prilikom obračuna rezervisanja za beneficije zaposlenih objelodanjenje su u napomeni 4.

24. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obaveze po osnovu dugoročnih zakupa MSFI 16	565.929	828.164
Obaveze po finansijskom lizingu	198.934	-
Ukupno dugoročne obaveze:	764.863	828.164

Obaveze po finansijskom lizingu na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 198.934 KM odnose se na nabavku sedam službenih automobila posredstvom društva Porsche leasing d.o.o. sa uračunatim kamatama.

25. Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Dobavljači u zemlji i u inostranstvu	1.150.669	970.697
Obaveze za premiju reosiguranja i saosiguranja	1.090.136	2.166.020
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	13.068	2.528
Obaveze za porez iz rezultata	7.541	-
Obaveze za doprinose na zarade	244.446	251.077
Obaveze na neto zarade	448.565	230.082
Obaveze za poreze na zarade	45.196	43.460
Obaveze za ugovore o djelu	17.448	12.546
Obaveze za naknade članovima Upravnog odbora i Odbora za reviziju	28.800	33.000
Obaveze za zakup	50.564	84.283
Ostale kratkoročne obaveze	842.174	530.931
Odložene poreske obaveze	52.167	40.111
Kratkoročne obaveze po osnovu zakupa	140.439	124.433
Ukupno kratkoročne obaveze:	4.131.213	4.489.168

26. Prenosne premije

Prenosne premije	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Prenosna premija neživotnog osiguranja	16.096.515	15.060.915
Prenosna premija saosiguranja	200.967	136.406
Ukupno prenosne premije:	16.297.482	15.197.321

Kretanja na prenosnim premijama u poslovnoj 2023. i 2022. godini su bila sljedeća:

	Prenosna premija neživotnog osiguranja	Prenosna premija saosiguranja	Prenosna premija životnog osiguranja	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.2022. godine	13.707.347	81.034	-	13.788.381
Povećanje/smanjenje premije	1.353.568	55.372	-	1.408.940
Stanje na dan 31.12.2022. godine	15.060.915	136.406	-	15.197.321
Povećanje/smanjenje premije	1.035.600	64.561	-	1.100.161
Stanje na dan 31.12.2023. godine	16.096.515	200.967	-	16.297.482

27. Rezervisanja za štete

Rezervisanja za štete	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Rezervisane štete – neživot		
Rezervisanje za prijavljene štete	4.816.464	4.014.076
Rezervisanje za rentne štete	1.106.091	1.096.515
Rezervisanje za nastale neprijavljene štete	3.182.573	3.636.020
Rezervisanje za indirektno troškove	96.646	88.377
Rezervisanje za udjele u štetama reosiguranja	620.688	193.028
Rezervisanje za udjele u štetama saosiguranja	166.272	191.057
Ukupno rezervisanja za štete:	9.988.734	9.219.073

Kretanje na rezervisanjima štete za neživotno osiguranje u poslovnoj 2023. i 2022. godini može se prikazati na sljedeći način:

	Rezervisa nje za nastale neprijavl ene štete	Rezervisa nje za nastale prijavljen e nelikvidir ane štete	Rezervis anje za rente	Rezervis anja za direktne i indirekt ne troškove obrade šteta	Rezervi sanje za udjele u štetama reosigu ranja i saosigu ranja	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2021/01.01.202 2. godine	3.226.356	4.075.499	1.134.317	82.065	158.571	8.676.808
Povećanje rezervisanja	1.659.712	7.929.867	3.317	44.396	481.645	10.118.937
Smanjenje rezervisanja	(1.250.048)	(7.991.290)	(41.119)	(38.084)	(256.131)	(9.576.672)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	3.636.020	4.014.076	1.096.515	88.377	384.085	9.219.073
Povećanje rezervisanja	1.378.750	9.537.764	160.098	55.202	1.322.226	12.454.040
Smanjenje rezervisanja	(1.832.196)	(8.735.376)	(150.522)	(46.933)	(919.352)	(11.684.379)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	3.182.574	4.816.464	1.106.091	96.646	786.959	9.988.734

28. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Doprinos za preventivu	20.340	185.093
Odložene poreske obaveze-funkcionalne nekretnine	114.050	114.050
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	134.390	299.143

Kretanje na doprinosu za preventivu u poslovnoj 2023. i 2022. godini može se prikazati na sljedeći način:

	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Stanje na početku godine	185.093	75.962
Izdvajanje na teret rashoda (napomena 7)	272.165	255.643
Isplata sredstava preventive u toku godine	(360.955)	(146.512)
Smanjenje obaveze po osnovu ukidanja preventive po početnom stanju	(75.963)	-
Stanje na kraju 31.12.2023. godine	20.340	185.093

Korišćenje sredstava preventive u toku 2023. godine se odnosi na isplatu osiguranicima za nabavku protivpožarne opreme, vatrogasnog vozila, nabavku opreme za preventivni servis, nabavka opreme kočioni sistem, adaptaciju interne radionice za remont vozila i popravke mašina za održavanje, preventivni servis građevinske opreme i mašina, a sve u cilju predupređivanja i smanjenja nastanka štetnih događaja.

29. Porez na dobitak

Komponente poreza na dobit

	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Poreski rashodi perioda	(13.506)	(14.608)
Odloženi poreski rashodi	(12.056)	(7.669)
	(25.562)	(22.277)

Usaglašavanje poreza na dobitak i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja	157.650	101.401
Usklađivanje/ korekcija za poreske svrhe	(22.588)	63.176
Poreski dobitak – (gubitak)	135.062	164.577
Porez na dobitak	(13.506)	(16.458)
	-	-
	0%	0%

Odložene poreske obaveze

	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Stanje na dan 01. januar	154.161	53.327
Poreska amortizacija	12.056	7.669
Efekti procjene vrijednosti nekretnina	-	93.165
Stanje na dan 31. decembar	166.217	154.161

30. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Garancije	15.200	3.322
Finansijski lizing	169.253	-
Ukupno vanbilansna evidencija:	184.453	3.322

Vanbilansna evidencija na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 184.453 KM odnosi se na:

Garanciju 571-GC2023/132 u iznosu od 9.918 KM od 26.07.2023. godine;

Garanciju 571-GC2023/50 u iznosu od 1.631 KM od 15.03.2023. godine;

Garanciju 571-GC2023/150 u iznosu od 1.927 KM od 22.09.2023. godine;

Garanciju 571-GC2023/166 u iznosu od 1.724 KM od 25.09.2023. godine;

Finansijski lizing sa društvom Porsche leasing d.o.o. u ukupnom iznosu od 169.253 KM (glavnica duga) za nabavku sedam službenih automobila.

Društvo ima odobren okvirni kredit za garancije od 15. februara 2019. godine broj 571-OK2019/4 u iznosu od 40.000 KM. Neiskorišten iznos limit na dan 31. decembra 2023. godine okvirnog kredita za garancije iznosi 24.800 KM, u skladu sa izvještajem o tekućim zaduženjima poslovnog subjekta od Centralnog registra kredita u Bosni i Hercegovini.

31. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Povezana pravna lica Društva (članice Dunav grupe) u toku poslovne 2023. godine, kao i na dan 31. decembra 2023. godine su:

1. Dunav Auto d.o.o. Banja Luka
2. Dunav Stockbroker a.d. Beograd
3. Dunav-Re a.d.o. Beograd
4. Dunav osiguranje a.d.o. Beograd
5. Dunav Turist d.o.o. Beograd
6. Dunav Auto d.o.o. Beograd
7. Dunav Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Beograd
8. Dunav auto logistika d.o.o. Beograd

Dunav osiguranje a.d. Banja LukaNapomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. U toku 2023. i 2022. godine obavljene su sljedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans stanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
AKTIVA		
Dugoročni finansijski plasmani – Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica		
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	2.000	2.000
Dugoročni finansijski plasmani – Ispravka učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica		
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	(2.000)	(2.000)
Potraživanja za premiju		
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	-	1
Potraživanja po osnovu učešća u naknadi šteta u zemlji reosiguravača		
Dunav- Re a.d.o. Beograd	-	175.313
Potraživanja iz specifičnih poslova		
Dunav osiguranje a.d.o. Beograd	10.247	4.834
Ostala potraživanja		
Dunav turist d.o.o. Beograd	331	-
Dunav osiguranje a.d.o. Beograd	7.189	7.225
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	114.472	131.282
	132.239	318.655
PASIVA		
Kratkoročne obaveze		
Dunav- Re a.d.o. Beograd	743.710	1.455.042
Dunav osiguranje a.d.o. Beograd	4.807	1.854
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	539	1.027
Dunav turist d.o.o. Beograd	-	1.538
	749.056	1.459.461

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Bilans uspjeha	2023. u KM	2022. u KM
PRIHODI		
Prihodi od premija osiguranja		
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	468	573
Provizija po osnovu ugovora o reosiguranju		
Dunav- Re a.d.o. Beograd	196.173	250.749
Prihodi po osnovu učešća u štetama iz reosiguranja u zemlji i inostranstvu		
Dunav- Re a.d.o. Beograd	1.028.878	688.730
Prihodi od zakupnina		
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	17.250	32.870
Prihodi od uslužnih obrada i procjena šteta		
Dunav osiguranje a.d.o. Beograd	69.955	68.421
	1.312.724	1.041.343
RASHODI		
Rashodi po osnovu premija reosiguranja		
Dunav- Re a.d.o. Beograd	1.401.422	1.511.998
Naknade šteta iz osiguranja i ostale naknade – troškovi naknade šteta		
Dunav osiguranje a.d.o. Beograd	-	5.672
Troškovi posredovanja u osiguranju		
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	54.145	61.422
Troškovi sprovođenja osiguranja		
Dunav osiguranje a.d.o. Beograd	3.788	3.729
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	9.652	9.642
Ostali rashodi		
Dunav Auto d.o.o. Banja Luka	877	1.086
Dunav turist d.o.o. Beograd	-	1.538
	1.469.885	1.595.087

Transakcije sa Dunav-Re a.d.o. Beograd se odnose na ugovore o reosiguranju, a obuhvataju premiju reosiguranja, proviziju po ugovoru o reosiguranju i štete na teret reosiguravača.

Transakcije sa Dunav osiguranje a.d.o. Beograd se odnose na štete po osnovu zelene karte, uslužnu procjenu i isplatu šteta po osnovu zelene karte, zakupa poslovnog prostora i plaćene poreze na imovinu.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Transakcije sa Dunav turist d.o.o. Beograd se odnose na usluge smještaja u hotelu Dunav turist na Zlatiboru.

Transakcije sa Dunav Auto d.o.o. Banja Luka se odnose na zakup poslovnog prostora, prihod po osnovu premije osiguranja, troškove po osnovu usluga tehničkog pregleda.

Naknade članovima Uprave i drugim zaposlenim na rudovodećim položajima bile su:

	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Bruto plate Uprave	171.990	171.070
Naknada Upravnom odboru	61.223	61.200
Naknade Odboru za reviziju	19.200	19.200
Ukupno:	252.413	251.470

32. Upravljanje rizicima osiguranja

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju koji prenose rizik osiguranja od klijenta na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju koji prenose rizik osiguranja iz Društva na reosiguranje.

Po svojoj prirodi, svaki pojedinačni rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Prilikom obezbjeđivanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik potiče od činjenice da ukupna šteta i naknada štete isplaćene po ugovoru ide preko iznosa premije ili obaveza koje se pretpostavljaju pod određenim rizikom, zbog učestalosti ili veličine štete.

Osnovni vidovi osiguranja su osiguranje od nezgode, osiguranje imovine, osiguranje od autoodgovornosti, potpuno osiguranje motornog vozila (kasko), osiguranje robe u tranzitu i putničko (zdravstveno) osiguranje.

Društvo prenosi dio rizika, koji se odnosi na osiguranje imovine, na reosiguravača. Za određene vrste osiguranja maksimalna izloženost riziku je ograničena kroz ugovore o osiguranju od nezgode, kao i od kumulativne štete, u zavisnosti od potrebe koja proizilazi iz ovog određenog rizika.

Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvaranje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca, kao ni stabilnost poslovanja.

Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti. Praćenje ključnih pokazatelja koji su od značaja za upravljanje rizikom unapređeno je kako u pogledu obuhvatnosti, tako i po pitanju pouzdanosti.

Redovni poslovni izvještaji za rukovodstvo Društva sadrže sljedeće informacije:

- ostvarene poslovne rezultate - u odnosu na planove, ciljeve i standarde,
- pokazatelje realizacije premije i šteta po linijama proizvoda,
- marginu solventnosti, garantnu rezervu, tehničke rezerve,
- strukturu i adekvatnost ulaganja tehničkih rezervi,
- analize adekvatnosti rezervisanih šteta i
- druge pokazatelje upravljanja rizicima utvrđene propisima.

Reosiguranje i saosiguranje

Prema Pravilniku o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja, viškove rizika iznad sopstvenog samoprdržaja Društvo plasira u reosiguranje ili u saosiguranje. Samoprdržaj je dio rizika koji Društvo može pokriti sopstvenim sredstvima, ali tako da isplatom šteta ostane solventno.

Najveći iznos do koga Društvo može svojim sredstvima pokrivati obaveze iz ugovora o osiguranju utvrđuje se Odlukom o tabeli maksimalnog samoprdržaja koja se donosi svake godine od strane Upravnog odbora Društva, a na prijedlog stručne komisije za narednu godinu.

Faktori koji određuju samoprdržaj su finansijski kapacitet i tehnički kapacitet. Finansijski kapacitet Društva su rezerve kojima ono raspolaže. Tehnički kapacitet je određen veličinom i strukturom portfelja osiguranje Društva.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Društvo je nepokrivene viškove rizika iznad maksimalnog samoprdržaja u 2023. godini obezbjeđivalo zaključivanjem ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika, ugovora o reosiguranju od viška štete za domaću autoodgovornost, ugovora o kvotnom reosiguranju usjeva i plodova.

Društvo je višak štete po osnovu zelene karte BiH pokrilo Ugovorom o reosiguranju zelene karte kod Biroa zelene karte BiH, kojim je definisano pokrće i obaveza reosiguravača za štetne događaje, koje prelaze samoprdržaj Društva. Prema navedenom Ugovoru, visina samoprdržaja koje društvo može nositi iznosi maksimalno 200.000 EUR (391.116 KM).

Ugovorom o ekscedentnom reosiguranju imovinskih rizika reosigurani su viškovi rizika iznad samoprdržaja cedenta u periodu 01. januar – 31. decembar 2023. godine kod sljedećih osiguranja: osiguranje od požara i drugih opasnosti izvan industrije i zanatstva, osiguranje tehničkih grana, osiguranje od odgovornosti, ostala osiguranja imovine, osiguranje finansijskih gubitaka.

Maksimalni samoprdržaj za 2023. godinu dat je u sljedećoj tabeli:

Grupa osiguranja, tarifa, klasa, vrsta osiguranja, događaj		Iznos samoprdržaja u KM
Civil i industrija	1. Osiguranje od požara i drugih opasnosti izvan industrije i zanatstva – Tarifa I	950.000
	2. Osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva – Tarifa IV	300.000
	3. Osiguranje stakla od loma – Tarifa V	160.000
	4. Ostala osiguranja	140.000
	5. Osiguranja od požara i drugih opasnosti izvan industrije i zanatstva – Tarifa II	
	a) požar po klasama opasnosti:	
	I klasa	1.100.000
	II klasa	1.000.000
	III klasa	900.000
	IV – V klasa	500.000
	VI - VII klasa	400.000
	b) ostale dopunske opasnosti	380.000
	c) dopunski rizik zemljotresa (po štetnom događaju)	100.000
	6. Osiguranje mašina od loma – Tarifa III	
	- osiguranje sa premijskom stopom do 3%	420.000
	- preko 3% do 7%	340.000
	- preko 7%	300.000
	7. Osiguranje građevinskih objekata u izgradnji – Tarifa VII	950.000
	8. Osiguranje građevinskih objekata u montaži – Tarifa VIII	500.000
	9. Tarifa IX – šomaž	
	9.1. požar po klasi opasnosti kao Tarifa II	-
9.2. lom mašina	130.000	

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Grupa osiguranja, tarifa, klasa, vrsta osiguranja, događaj		Iznos samoprizržaja u KM
	9.3. lom kod računara	170.000
	10. Osiguranje elektronskih računara	200.000
	11. Osiguranje filmskih preduzeća – Tarifa XII	120.000
Transport	1. Kasko po plovilu do	160.000
	2. Kasko vazduhoplova	100.000
	3. Domaći i međunarodni kargo	
	3.1. Osiguranje robe – po prevoznom sredstvu i po pošiljci do	300.000
	3.2. Osiguranje uskladištenja u prevozu	350.000
Kredit	1. Osiguranje izvoznih kredita po jednom dužniku do	320.000
	2. Osiguranje otkupa stranih sredstava plaćanja – po jednom otkupu čeka i sl.	90.000
	3. Osiguranje potrošačkih kredita	50.000
	4. Osiguranje životinja – Tarifa XIV – po događaju	130.000
	5. Osiguranje usjeva i plodova – Tarifa XII – reosiguranje viška gubitka	300.000
	6. Kasko – po vozilu	350.000
Odgovornost	1. Autoodgovornost – po događaju	200.000
	2. Međunarodna zelena karta osiguranja – po događaju	391.166
	3. Osiguranje odgovornosti prevozioca za robu primljenu na prevoz – po jednom događaju	250.000
	4. Osiguranje odgovornosti – sva osiguranja po događaju	350.000
	8. Osiguranje nezgode po događaju	350.000

33. Upravljanje finansijskim rizicima

Finansijski instrumenti

	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Finansijska sredstva		
Dugoročni finansijski plasmani	13.642.586	14.893.431
Potraživanja	4.301.992	3.906.959
Kratkoročni finansijski plasmani	3.310.669	3.367.517
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.492.236	2.569.919
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	1.269.675	1.552.310
	25.017.158	26.290.136
Finansijske obaveze		
Obaveze za premiju reosiguranja i saosiguranja	1.090.136	2.166.018
Obaveze prema dobavljačima	1.150.669	970.697
	2.240.805	3.136715

Objelodanjivanje podataka u skladu sa MSFI 7 „Finansijski instrumenti: objelodanjivanja“

Rizici koji potiču od finansijskih instrumenata obuhvataju:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik koji se sastoji od tri vrste rizika: deviznog rizika, kamatnog rizika i rizika promjene cijene finansijskog instrumenta i
- rizik likvidnosti.

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Zbog specifičnosti poslovanja, veličine sistema i nedostatka sredstava za uvođenje potpune informatizacije, upravljanje finansijskim rizicima se prati na nivou Društva. Praćenje finansijskih rizika povezanih sa poslovanjem Društva i upravljanje istim odvija se putem internih izvještaja po osnovu kojih se vrši identifikacija rizika, utvrđuje stepen i veličina rizika. Iako se svi rizici ne mogu u potpunosti eliminisati, većina se može unaprijed predvidjeti i minimizirati.

Kreditni rizik

Izloženost kreditnom riziku posebno se objelodanjuje za sljedeće kategorije finansijskih sredstva, odnosno finansijske imovine:

- dugoročni finansijski plasmani,
- kratkoročni finansijski plasmani i
- potraživanja.

Postoji značajna razlika u stepenu izloženosti Društva kreditnom riziku u zavisnosti od toga o kojoj se kategoriji finansijskog instrumenta radi. Kreditnom riziku su najviše izložena potraživanja od osiguranika po osnovu fakturisane premije osiguranja. Ovo je prije svega, posljedica izražene nelikvidnosti u privredi, kao i prisutne prakse da osiguranici obaveze po osnovu premije osiguranja ne tretiraju kao prioritete i svrstavaju ih iza obaveza po osnovu poreza, zarada i obaveza prema bankama i dobavljačima.

U procesu upravljanja kreditnim rizikom, Društvo upravlja rizicima koji proizilaze iz uloženi sredstava u hartije od vrijednosti kojima se trguje i rizikom boniteta osiguranika, interno kategorisanih u segment velikih klijenata i ostalim rizicima koji stoje u vezi sa naplatom potraživanja.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku je prikazana u sljedećoj tabeli:

Finansijska imovina	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto iznos na 31.12.2023. u KM	Neto iznos na 31.12.2022. u KM
Dugoročni finansijski plasmani	13.772.815	130.229	13.642.586	14.893.431
Potraživanja	9.241.775	4.939.783	4.301.992	3.906.959
Kratkoročni finansijski plasmani	4.119.672	809.003	3.310.669	3.367.517
Ukupno:	27.134.262	5.879.015	21.255.247	22.167.907

Izloženost kreditnom riziku, u pogledu potraživanja, prikazana je i na osnovu starosne strukture potraživanja na dan 31. decembar 2023. godine, koja je data u sljedećoj tabeli:

Starosna struktura potraživanja	31.12.2023. u KM
Nedospjelo	3.596.642
Kašnjenje od 0-90 dana	488.529
Kašnjenje od 91-180 dana	212.865
Kašnjenje od 181-270 dana	171.679
Kašnjenje preko 271 dana	4.772.060
Ukupno	9.241.775
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja za premiju i ostalih potraživanja</i>	<i>(4.939.783)</i>
Neto iznos potraživanja	4.301.992

Devizni rizik

Pod deviznim rizikom podrazumeva se vjerovatnoća nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed promjene vrijednosti deviznih kurseva. Deviznom riziku su izložene sve pozicije aktive i pasive u devizama, kao i potraživanja i obaveze indeksirane stranom valutom.

Društvo upravlja deviznim rizikom u cilju ograničavanja mogućih gubitaka zbog promjena kursa stranih valuta i održavanja rizika na nivou koji je prihvatljiv iz ugla rezultata poslovanja, adekvatnosti kapitala i zahtjeva za očuvanjem likvidnosti.

Izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2023. godine je data u narednoj tabeli:

	GBP	HRK	USD	EUR	CHF	BAM	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-	-	13.642.586	13.642.586
Potraživanja	-	-	-	17.767	-	4.284.225	4.301.992
Kratkoročni finansijski plasmani	-	-	-	-	-	3.310.669	3.310.669
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	831	497	197	142.648	106	2.347.957	2.492.236
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	-	-	-	167.196	-	1.102.479	1.269.675
Ukupno imovina	831	497	197	327.611	106	24.687.916	25.017.158
Obaveze za premije i štete	-	-	52.858	877.101	-	160.177	1.090.136
Obaveze prema dobavljačima	-	-	-	191.031	-	959.638	1.150.669
Ukupno obaveze	-	-	52.858	1.068.132	-	1.119.815	2.240.805
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2023. godine	831	497	(52.661)	(740.521)	106	23.568.101	22.776.353

Izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2022. godine je data u narednoj tabeli:

	GBP	HRK	USD	EUR	CHF	BAM	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-	-	14.893.431	14.893.431
Potraživanja	-	-	-	187.373	-	3.719.586	3.906.959
Kratkoročni finansijski plasmani	-	-	-	-	-	3.367.517	3.367.517
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	487	830	187	64.232	46	2.504.137	2.569.919
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	-	-	45.128	169.001	-	1.338.181	1.552.310
Ukupno imovina	487	830	45.315	420.606	46	25.822.852	26.290.136
Obaveze za premije i štete	-	-	105.278	1.581.981	-	478.759	2.166.018

	GBP	HRK	USD	EUR	CHF	BAM	Ukupno
Obaveze prema dobavljačima	-	-	-	183.653	-	787.044	970.697
Ukupno obaveze	-	-	105.278	1.765.634	-	1.265.803	3.136.715
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2022. godine	487	830	(59.963)	(1.345.028)	46	24.557.049	23.153.421

Društvo je izloženo deviznom riziku prvenstveno preko dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, traživanja i gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kao i obaveza prema dobavljačima koje su denominovani u stranoj valuti.

Kamatni rizik

U procesu identifikovanja kamatnog rizika Društvo prati transakcije kojima se vrši deponovanje i ulaganje kratkoročnih izvora, prije svega tehničkih rezervi u dugoročne oblike imovine, kao i dugoročnih izvora u kratkoročne oblike imovine, konstantno imajući u fokusu horizontalnu i vertikalnu usklađenost aktive i pasive.

Izloženost kamatnom riziku je data u odnosu na kamatne stope po kojima Društvo plasira sredstva i kamatne stope po kojima su uzete finansijske obaveze u skladu sa podacima prezentovanim u narednoj tabeli:

Finansijska imovina	Raspon kamatnih stopa (na godišnjem nivou)	
Dugoročni finansijski plasmani	1,50%-6,10%	državne HOV i ostalo
Kratkoročni finansijski plasmani	1,50%-2,20%	oročeni depoziti

Društvo prati promjene kamatnih stopa na finansijskom tržištu i u skladu sa promjenama preduzima aktivnosti ulaganja u plasmane koji nose manji kamatni rizik. Kako bi se umanjili efekti promjenljivosti tržišnih kamatnih stopa na zarađivačku poziciju portfolija, Društvo je dio sredstava u 2023. godini investiralo u državne hartije od vrijednosti.

Rizik promjene cijene finansijskog instrumenta

Rizik promjene cijene finansijskog instrumenta je rizik fluktuacije tržišnih cijena vlasničkih i dužničkih hartija od vrijednosti koji utiče na promjenu njihove fer vrijednosti. Najveći dio finansijskih sredstava odnosi se na državne HoV i u nešto manjem procentu na akcije pravnih lica koje su podložne riziku promjene cijena.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Finansijska sredstva		
<i>Nekamatonosna</i>		
Dugoročni finansijski plasmani	689.807	695.057
Potraživanja	4.301.992	3.906.959
Kratkoročni finansijski plasmani	60.669	67.517
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.492.236	2.569.919
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	1.269.675	1.552.310
	8.814.379	8.791.762
<i>Fiksna kamatna stopa</i>		
Dugoročni finansijski plasmani	4.268.833	8.150.000
Dugoročni finansijski plasmani	8.683.946	6.048.374
Kratkoročni finansijski plasmani	3.250.000	3.300.000
	16.202.779	17.498.374
Finansijske obaveze		
<i>Nekamatonosne</i>		
Obaveze za premiju	1.090.136	2.166.018
Obaveze prema dobavljačima	1.150.669	970.697
	2.240.805	3.136.715

Rizik likvidnosti

Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospijeća finansijskih sredstava i obaveza.

Održavanje likvidnosti Društva u toku 2023. godine nije bilo ugroženo jer je Društvo konstantno imalo dovoljno likvidnih sredstava.

Sljedeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospijeća finansijskih sredstava. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava, na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti u mogućnosti da naplati potraživanja.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Dospijeća finansijskih sredstava, na dan 31. decembar 2023. godine

	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
Nekamatonosna	5.620.977	458.389	714.862	2.020.151	8.814.379
Fiksna kamatna stopa	-	-	-	16.716.042	16.716.042
	5.620.977	458.389	714.862	18.736.193	25.530.421

Dospijeća finansijskih sredstava, na dan 31. decembar 2022. godine

	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
Nekamatonosna	5.213.499	502.780	770.517	2.304.966	8.791.762
Fiksna kamatna stopa	-	-	-	17.867.987	17.867.987
	5.213.499	502.780	770.517	20.172.953	26.659.749

Na dan 31. decembar 2023. godine najlikvidnija imovina Društva, čija je ročnost dospijeća do mjesec dana, iznosi 5.620.977 KM, a istovremeno kratkoročne obaveze koje dopijevaju u roku do mjesec dana iznose 2.240.805 KM, što ukazuje da postoji višak likvidnih sredstava u odnosu na obaveze. Ovaj višak likvidnih sredstava prenosiće se sukcesivno kroz navedene periode, što ukazuje da su stvoreni uslovi za kontinuirano ostvarivanje likvidnosti Društva.

Dospijeća finansijskih obaveza, na dan 31. decembar 2023. godine

	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
Nekamatonosne	2.240.805	-	-	-	2.240.805
	2.240.805	-	-	-	22.40.805

Dospijeća finansijskih obaveza, na dan 31. decembar 2022. godine

	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
Nekamatonosne	3.136.715	-	-	-	3.136.715
	3.163.715	-	-	-	3.163.715

Dunav osiguranje a.d. Banja LukaNapomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Fer vrijednost finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2023. godine i 2022. godine:

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
	31.12.2023.		31.12.2022.	
Finansijska sredstva				
Dugoročni finansijski plasmani	13.642.586	13.642.586	14.893.431	14.893.431
Potraživanja	4.301.992	4.301.992	3.906.959	3.906.959
Kratkoročni finansijski plasmani	3.310.669	3.310.669	3.367.517	3.367.517
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.492.236	2.492.236	2.569.919	2.569.919
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	1.269.675	1.269.675	1.552.310	1.552.310
	25.017.158	25.017.158	26.290.136	26.290.136
Finansijske obaveze				
Obaveze za premiju	1.090.136	1.090.136	2.166.018	2.166.018
Obaveze prema dobavljačima	1.150.669	1.150.669	970.697	970.697
	2.240.805	2.240.805	3.136.715	3.136.715

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza određuje se na sljedeći način:

- Nivo 1 odmjeravanja fer vrijednosti proizlazi iz kotirane tržišne vrijednosti (neorigovane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i obaveze.
- Nivo 2 odmjeravanja fer vrijednosti proizlazi iz ulaznih parametara, različitih od kotirane tržišne vrijednosti obuhvaćene Nivoom 1, a koje su vidljive iz sredstava ili obaveza, direktno (na primjer, cijena) ili indirektno (na primjer, proisteklo iz cijene).
- Nivo 3 odmjeravanja fer vrijednosti proizlazi iz tehnika procjenjivanja koje uključuju ulazne parametre za finansijska sredstva ili obaveze, a koji predstavljaju podatke koji se ne mogu naći na tržištu (neistraženi ulazni parametri).

Naredna tabela predstavlja analizu finansijskih instrumenata koji su vrednovani nakon početnog priznavanja po fer vrijednosti, grupisanih u nivoe od 1 do 3, u zavisnosti od stepena mogućnosti procjene fer vrijednosti.

2023. godina

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno u KM
Finansijska sredstva				
Dugoročni finansijski plasmani	13.642.586	-	-	13.642.586
Potraživanja	-	4.301.992	-	4.301.992

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno u KM
Kratkoročni finansijski plasmani	3.310.669	-	-	3.310.669
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.492.236	-	-	2.492.236
Ostala potraživanja	-	1.269.675	-	1.269.675
	19.445.491	5.571.667	-	25.017.158
Zemljište, građevinski objekti, oprema i investicione nekretnine				
Finansijske obaveze				
Obaveze za premiju	1.090.136	-	-	1.090.136
Obaveze prema dobavljačima	-	1.150.669	-	1.150.669
	1.090.136	1.150.669	-	2.240.805

Tokom godine nije bilo stavki koji bi po hijerarhiji mjera fer vrijednosti bile reklasifikovane iz jednog nivoa u drugi.

2022. godina

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno u KM
Finansijska sredstva				
Dugoročni finansijski plasmani	14.893.431	-	-	14.893.431
Potraživanja	-	3.906.959	-	3.906.959
Kratkoročni finansijski plasmani	3.367.517	-	-	3.367.517
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.569.919	-	-	2.569.919
Ostala potraživanja	-	1.552.310	-	1.552.310
	20.830.867	5.459.269	-	26.290.136
Zemljište, građevinski objekti, oprema i investicione nekretnine	-	-	-	-
Finansijske obaveze				
Obaveze za premiju	2.166.018	-	-	2.166.018
Obaveze prema dobavljačima	-	970.697	-	970.697
	2.166.018	970.697	-	3.136.715

34. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2023. godine, Društvo se javlja kao tužena strana u 299 sudskih spora i kao tužilac u 576 sudskih sporova.

Društvo vodi 155 sudskih spora za naplatu potraživanja po osnovu dužne premije u iznosu od 1.149.086 KM. Takođe, Društvo vodi 421 sporova po osnovu naplate regresnih potraživanja u vrijednosti od 2.911.751 KM.

Protiv Društva je pokrenuto 299 sudski spor za nakanadu materijalne i nematerijalne štete po svim vidovima osiguranja u iznosu od 6.680.616 KM. Društvo smatra da su iznosi rezervacije po navedenim sporovima na dan 31. decembar 2023. godine dovoljni i da Društvo neće imati gubitaka po ovom osnovu preko iznosa rezervisanih sredstava.

Protiv Društva je pokrenut i jedan spor po osnovu radnog odnosa.

35. Poreski propisi

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda; dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer.

Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata.

U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

36. Mišljenje ovlaštenog aktuaru

U skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje, ovlašteni aktuar je u svom izvještaju izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima Društva i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2023. godinu. Preporuke su date u okviru izvještaja, bez posebnog navođenja, a odnose se na sljedeće:

1. Društvo je obezbijedilo iznos ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi, na dan 31. decembra 2023. godine po Pravilniku o ulaganju sredstava društava za osiguranje. Takođe, Društvo je uskladilo ulaganja sredstava za pokriće minimalnog garantnog fonda Društva prema ovom Pravilniku;

2. Društvo ispunjava zahtjeve adekvatnosti kapitala, odnosno raspoloživi kapital i bazični kapital su veći od propisanih iznosa;
3. Dato je pozitivno mišljenje na Izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja za 2023. godinu;
4. Društvo je ostvarilo ukupan pozitivan mjerodavni tehnički rezultat;
5. Nije uočeno kršenje premijskog sistema Društva u 2023. godini;
6. U toku posmatrane godine likvidnost Društva nije bila ugrožena;

Dalje, Aktuar Društva je u svom mišljenju konstatovao sljedeće

Društvo je i u toku 2023. godine, kao i prethodnih godina, ostvarilo vrlo visoke troškove sprovođenja osiguranja koji su 1,3373 puta veći od dozvoljenog režijskog dodatka, što je svakako imalo negativne posljedice na ostvareni rezultat poslovanja Društva. Prekoračenje režijskih troškova je nešto manje nego u 2022. godini kada su bili 1,5970 puta veći od dozvoljenih (u 2023. godini su stope režijskih dodataka za veći dio vrsta osiguranja povećane sa 30% na 43%). U narednom periodu Društvo bi moralo da obrati pažnju na smanjenje troškova sprovođenja osiguranja, budući da je značajan dio ovih troškova pokriven iz sredstava tehničke premije, tako da dolazi do nenamjenskog trošenja tehničke premije osiguranja, što je, vjerovatno, i dalje, najveći problem u poslovanju Društva.

Takođe, aktuar je dao preporuku da Društvu i u narednom periodu mora dosljedno primjenjivati usvojene uslove i tarife premija osiguranja, odnosno akta poslovne politike.

37. Događaji nakom datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2023. godine, prema izjavama Uprave ne postoje događaji koji mogu uticati na pojedinačne finansijske izvještaje i izmjene istih.

Osim gore navedenog do dana objavljivanja ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma pojedinačnog bilansa stanja koji bi zahtijevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtijeva prema odredbama MRS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

38. Usaglašenost sa propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske

Društvo je prema Pravilniku o ulaganju sredstava društava za osiguranje, a koji je propisala Agencija za osiguranje Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 117/20) na dan 31. decembar 2023. godine obezbijedilo iznos ulaganja sredstava za pokrivanje tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda za neživotno osiguranje.

Garantni fond i osnovni kapital

Bazični kapital, obračunat u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje („Službeni glasnik RS“ broj 89/19), na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 11.360.897 KM predstavlja vrijednost akcijskog kapitala uvećanog za zakonske rezerve i umanjenog za emisiju premiju i vrijednost nematerijalnih ulaganja.

Dunav osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Raspoloživi kapital sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 10.748.832 KM predstavlja bazični kapital umanjen za nelikvidna sredstva.

Na dan 31. decembar 2023. godine ostvareni bazični kapital je bio veći od minimalnog garantnog fonda definisanog članom 52. i 53. Zakona o društvima za osiguranje, koji za Društvo iznosi 7.000.000 KM, odnosno Društvo ima više bazičnog kapitala za 4.360.897 KM.

	Neživot na 31.12.2023. u KM	Neživot na 31.12.2022. u KM
Akcijski kapital	15.341.300	15.341.300
Emisiona premija	(3.928.258)	(4.007.383)
Zakonske rezerve	15.215	15.215
Nematerijalna ulaganja	(67.360)	(15.818)
Bazični kapital	11.360.897	11.333.314
Nelikvidna sredstva	(612.065)	(400.498)
Raspoloživi kapital	10.748.832	10.932.816
Garantni fond	7.00.0000	7.000.000
Više bazičnog kapitala	4.360.897	4.333.314
Više raspoloživog kapitala	3.748.832	3.932.816